

tabor

april 2016, letnik LXI

**Za lačne pohodnike
Zleti v bivši državi**

**Varnost
v gorah**

TABORNIKI

Kolofon

Glavna in odgovorna urednica

Nina Medved (revija.tabor@taborniki.si)

Urednik fotografije

Matic Pandel (matic.pandel@taborniki.si)

Urednica sklopa Igra

Petra Grmek (petra.grmek@taborniki.si)

Oblikovanje

Igor Bizjak (igor.bizjak@taborniki.si)

Lektoriranje

Zala Šmid (zala.smid@taborniki.si)

Spletna urednica

Jerca Trček (jerca.trcek@taborniki.si)

Novinarji in sodelavci

Jure Ausec, Miha Bejek, Jaka Bevk,
Eva Bolha, Vesna Bitenc, Gašper Cerar,
Borut Cerkvenič, Petra Bregant, Teja Čas,
Tea Derguti, Mojca Galun, Tomaž Horvat,
Martin Justin, Primož Kolman,
Frane Merela, Katarina Miklavc,
Jona Mirnik, Urša Može, Boris Mrak,
Anja Novljan, Živa Novljan, Tadej Pugelj,
Lucija Rojko, Tadeja Rome, Tomaž Sterniša,
Zala Šmid, Domen Šverko, Blaž Zupančič.

Naslov uredništva

revija.tabor@taborniki.si

Izdajatelj

Zveza tabornikov Slovenije
Einspielerjeva 6, Ljubljana
01/3000-820, pisarna@taborniki.si

Predsednik izdajateljskega sveta

Igor Bizjak

Grafična priprava:

Tridesign d.o.o., Ljubljana

Tisk: Schwarz print d.o.o., Ljubljana

Naklada: 6750 izvodov

Revija Tabor sofinancira Ministrstvo za
izobraževanje, znanost in šport RS.

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze
tabornikov Slovenije s poravnano letno
članarino. Članarina in prejemanje revije
sta vezana na koledarsko leto (januar-
december).

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

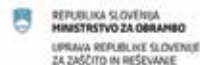
Revija Tabor je vpisana v razvid medijev
Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno
številko 792.

ISSN 0492-1127

TABORNIKI

Dejavnosti ZTS
sofinancirajo:

Ob dnevu tabornikov

Tokrat vas vabim, da ob 22. aprilu rešite spodnjo nalogo. Ko povežete vse pike, dorišite, kar manjka, in lično pobarvajte.

Srečen dan tabornikov vam želim!

Nina Medved,
glavna urednica

Zgodba z naslovnice

Avtorica fotografije: Pija Šarko

Velika želja

Kamnik, marec 2016

Urban in Miloš sta se na uredništvo obrnila z veliko željo: biti na naslovnici Tabora. Ker nista vedela, kako bi se jima ta želja lahko uresničila, sta nas vprašala in dobila naslednji odgovor - najprej morata posneti fotografijo. In če bo ta jasna, primerno osvetljena, lepo kadrirana, zanimiva, potem ima vse možnosti, da postane naslednja naslovnica. Priložnost se je ponudila že kmalu, na skupščini v Kamniku, kjer jima je na pomoč priskočila Pija. Toda izbira naslovnice je vedno težka, saj gre za najpomembnejšo fotografijo številke revije, ki jo bo krasila še dolga leta. In ker Urban in Miloš nista edina tabornika, ki sta se na nas obrnila s to željo, vas vabimo, da nam še naprej pošiljate vaše fotografije. Za dobre fotografije vedno najdemo prostor!

Aktualno

- 4 Novice / Raznolika taborniška srečanja
- 5 Novice / Dan za spremembe
- 6 Novice / Po Sloveniji
- 7 Novice / Vesele novice

Igra

- 8 Veščine / Za lačne pohodnike

Dogodivščina

- 12 Veščine / Živalski svet ljubljanskega barja
- 14 Naredi sam / Naučimo MČ-je uporabljati žepni nož
- 16 Zavozlano / Tkalski voz

Raziskovanje

- 17 Orientacija / Tehnike orientiranja za GG-je

- 18 Kosobrinovi pripravki / Navadni plešec
- 19 Z ognjišča / Kotleti in polpeti
- 20 Varno v naravo / Varno v gorah

- 21 Astronomija / Iz ostankov zvezde smo rojeni
- 22 Taborniška skrinja / Zleti v bivši državi

Aktualno

- 24 Tema meseca / 35. skupščina ZTS

- 28 Intervju / Jure Meglič
- 30 Stran vodstva ZTS / Wood Badge in ALT podelitev, Priročnik Igre in ALT 2016
- 31 Strokovno / Posvet Za zdravje mladih
- 32 Mednarodno / Medvedki in čebelice praznujejo 100 let
- 33 Svetkova avantura / V Zapotoku smo se delali Francoze
- 34 Svetkova avantura / Mlad in samozaposljiv
- 35 Svetkova avantura / Klub Hrčki na obisku v Beogradu
- 36 Reportaže / GG Race

- 37 Reportaže / NOT
- 38 Reportaže / Kranj ni več usran
- 39 Reportaže / Škalska liga
- 40 Od rodov / Pionirski zimski modul in RJZ Zimovanje
- 41 Od rodov / II. SNOUB Zimovanje in RPG Pomladovanje
- 42 Od rodov RKV Skrivalnice z žuželkami in TAKT

Razvedrilo

- 43 Strip o Lisjaki / Lisjaki in prvi april
- 44 Knjigožer in filmoljub / Jastog
- 45 Pesmarica / Bonfire Heart

Aktualno

- 46 Koledar akcij
- 47 Zadnja plat

Pomlad je tu

Besedilo: Uredništvo

Poletje in z njim letna taborjenja že mikajo tabornike. A tačas je tu še delovno, družbeno odgovorno in ustvarjalno obarvana pomlad.

Raznolika taborniška srečanja

Naše misli so bile v veliki meri pri **skupščini ZTS**, marca pa so potekale tudi predstavitve projektov udeležencev **tečajev** Zveze tabornikov Slovenije. Čestitamo tabornikom, ki so s tem zaključili izbrano izobraževanje! Potekal je posvet projekta **Za zdravje mladih** na temo promocije zdravja v mladinskem delu. Pionirci so se odpravili na krpljanje po Menini planini, **Klub taborniških zbirateljev Hrčki** se iz Srbije vrača bogatejši za nagrado. Tukaj so še priljubljena orientacijska tekmovanja: **GG race**, **Nočno orientacijsko tekmovanje** in **Škalska liga**. Več o teh srečanjih smo pripravili v nadaljevanju Tabora!

Zima ali pomlad?

Nekateri so zimovali v snegu: **Rod Lilijski grič Pesje** je na Trilobitu s podgančkom Remyjem iz filma Ratatouille vadil kuhanje, kanuarili so kljub mrazu in podelili nove rutice. **Koroški taborniki** so imeli skupno PP zimovanje na Ošvenu, sankali so se. **Rod II. SNOUB Ljubo Šercer** je na zimovanju opravil prestop v MČ in GG družino, GG-ji **Rodu svobodnega Kamnitnika Škofja Loka** pa so spoznavali delovno orodje, vadili morseja, kuhali čokoladne dobrote. Zimske rezidence za srednjeveškega kralja in kraljico je gradil **Rašiški rod**, izdelovali so meče in lovili zmaja. Videe z zimovanja je objavil **Rod sivih jelš Trebnje**, posebej nam je všeč posnetek mlajših MČ-jev, ki govori o skrivnostnem primeru rižote v stranišni školjki. Na Smrekovcu je zimoval **Rod Jezerski zmaj Velenje**, na Šmohorju **Rod Pusti grad Šoštanj**. Na Jošta so se odpravili MČ-ji **Kokrškega rodu Kranj**, učili so se kuhanja in vadili prvo pomoč. V nov letni čas je prestopil **Rod XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor**: na pomladovanju so se kot grški bogovi orientirali in občudovali naravne lepote Lovrenca na Pohorju.

Ko ptički zapojo

Na Gregorjevo, slovenski praznik ljubezni, sta **Rod zelene sreče Železniki** in **Rod Topli vrec Topolšica** v vodo spustila gregorčke, ladvice s svečkami. **Rod Veseli veter Murska Sobota** je z Društvom za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) spoznaval ptice v Soboškem parku.

Velika noč je bolj priljubljena: **Rod Pusti grad Šoštanj** je na delavnicah ustvarjal, se pomeril v igrah z žogo in na hoduljah. **Rod Ukročena reka Maribor** in **Rod dveh rek Medvode** sta se udeležila lova na zajčka ali pirhe, te so iskali tudi v **Rodu skalnih taborov Domžale**, ob tem pa preizkusili MČ-je in GG-je v orientaciji. Na Mnogopirhnik, skupno akcijo z mengeškimi gasilci, so se podali taborniki **Rodu upornega plamena Mengeš**.

Veliko noč in materinski dan je z ustvarjalnimi aktivnostmi proslavil **Rod II. SNOUB Ljubo Šercer**, taborniki **Rodu koroških jeklarjev Ravne na Koroškem** pa so na materinski dan in rojstni dan rodovega načelnika z napisi olepšali njegov avto, s katerim se je naslednji dan odpeljal na delo.

Prva pomoč na NOT-u. Foto: Andrej Žerovnik

Korajža sporoča: Rok za oddajo prispevkov za majsko številko je v četrtek, 28. aprila!

Svobod
veliko ig

Dan za spremembe

Nekateri taborniki so sodelovali pri Dnevu za spremembe, akciji Slovenske filantropije za promocijo prostovoljstva: taborniki **XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor** so po mestu delili lepe misli in peli taborniške pesmi. Aktivni so bili tudi v **II. SNOUB Ljubo Šercer**, Ravne na Koroškem so čistili **Koroški jeklarji**. Akciji Ker imam, drugemu dam so se pridružili v **Rodu dobre volje** in **Rodu Rožnik Ljubljana**. Zbirali so nepokvarljivo hrano, čistila, šolske potrebščine za tiste, ki potrebujejo pomoč.

Na Pozdravu pomladi so postavljali ognje, nabirali zvončke.

Foto: Arhiv Koroških jeklarjev

ni risi so na zimovanju obiskali bazen ter se igrali na prostem. Foto: Arhiv RSR Kočevje

Po Sloveniji

Pokukajmo v Celjsko-zasavsko območje: **Rod II. grupe odredov Celje** je čistil mesto, obiskal TV Celje in zbral je dovolj udeležencev za obisk srednjeevropskega jamboreeja na Poljskem! Taborniki **Rodu Polde Eberl-Jamski Zagorje ob Savi** so reševali žabice in z vodom Regity pripravljali praline.

Poleg priprav na GootJam so v Gorenjskem območju potekale mnoge akcije: **Rod zelenega Jošta Kranj** je v Stražišču otvoril KOTO, kranjsko orientacijsko ligo. **Rod zelene sreče Železniki** je soorganiziral čistilno akcijo. **Rod zelenega Žirka Žiri** je na koncertu igral vse od trobent do bobnov ter celo beatboxal! MČ-je je peljal na fotoorientacijo ter podelil kopico oranžnih rutic. **Zveza tabornikov občine Kranj** je uspešno speljala čistilno akcijo Očistimo Kranj. In **Rod dveh rek Medvode**? Ta je po novem del Gorenjskega območja, ne več Obljublanskega. Organiziral je še dvodnevni izlet v Škofjo Loko.

Južnoprimerjsko-notranjsko območje je delovno naravnano: **Rod modrega vala Trst-Gorica** je na delovnem vikendu v Čepovanu pripravljaj taborni program, obljublja novo pesmarico. **Rod Jezerska ščuka Cerknica** se je v šoli preživetja učil uporabnih taborniških veščin, npr. izdelovanja bakel. Njihovi taborniki so se udeležili usposabljanja v projektu promocije zdravja Poslušam, povem in soustvarim rešitev. Taborniki **Rodu snežniških ruševcev Ilirska Bistrica** so GG-jem pripravili filmski večer in priključili so se akciji Radi delamo dobro, v kateri se potegujejo za financiranje. Otrokom iz socialno ogroženih družin bi radi omogočili udeležbo na taborjenju in osnovno taborniško opremo. Na zabavi v pižamah so rajali murenčki **Rodu kraških viharov Postojna**, njihovi GG-ji so šli na izlet na Mačkovec in v krušni peči spekli pice ter imeli lokostrelske bitke, rod je obiskal tudi razstavo o žuželkah in potapljaško razstavo v Notranjskem muzeju.

V Koroško-šaleškem taborniškem območju so se veliko gibali: v **Rodu Lilijski grič Pesje** so vadili topografske znake tako, da so jih sestavili iz svojih teles. Njihovi vodniki so se udeležili izobraževanja, da bodo lahko organizirali še boljše akcije. **Rod Severni kurir Slovenj Gradec** je organiziral pohod na grad Pankracij in na hrib Rahtel. **Rod koroških jeklarjev Ravne na Koroškem** je šel na pohod po Prežihovi poti in obiskal Prežihov grob v Kottljah, kjer poteka tudi koroška orientacijska liga. Ob donaciji desetih kompletov za prvo pomoč s strani Koronarnega kluba Mežiške doline so se odločili, da jih bodo razdelili med rodove neformalne Koroške zveze tabornikov. Mmm!

Kaja in Kaja raziskujeta sotočje reke Sore. Foto: Arhiv RSK Škofja Loka

ZLO: Zabava na lokalnem omrežju Soboških tabornikov, računalniške igre, pecivo in pica! Foto: Urša Pirš

Na SPOOT srečanju so se med drugim igrali med dvema ognjema, preskakovali kolebnico. Foto: Arhiv ROŽ Anhovo

Mariborsko območje odslej ni več mariborsko, temveč **Podravska območje**. **Taborniki XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor** so organizirali GG parlament, kjer so načrtovali prihodnje akcije, si ogledali film Maršovec in naslednji dan vadili orientiranje v naravi. **Taborniki II. SNOUB Ljubo Šercer Maribor** so za osnovnošolce pripravili naravoslovni dan.

Čeprav so vse ljubljanske misli usmerjene v obletnico Mestne zveze tabornikov Ljubljana, so v **Rodu Bičkova skala Ljubljana** raziskovali botanični vrt in za promocijo Spusta po Ljubljanici posneli video ter novo pesem. **Rod Sivega volka Ljubljana** je šel na izlet na letošnji taborni prostor, **Rod Tršati tur Ljubljana** je obiskal Planico v času smučarskih poletov in sodeloval pri simulaciji reševanja ljudi v primeru terorističnega napada na stadion Stožice. Polhi iz **Rodu Črnega mrava Ljubljana** so se povzpeli do taborniške koče, naslednji dan sta sledila lov na lisico in proga preživetja. MČ-ji **Rašiškega rodu Šmartno** so obiskali Hišo eksperimentov in ljubljanski grad, MČ-ji **Rodu Močvirski tulipani Ljubljana** so šli na čistilno akcijo, MČ-ji **Rodu Podkovani krap Ljubljana** pa so obiskali gasilce. Njihovi PP-ji so se udeležili Urbanacije. **Rod Samorastniki Ljubljana** je organiziral dan taborniških znanj z razburljivimi nalogami, oskrbovali so ponesrečenca, prižigali ogenj z eno vžigalico!

Pa v Obljubljanskem območju, Severnoprimeorskem območju, Zvezi tabornikov Pomurja? Sobo za druženje s kavčem in razstavo fotografij iz preteklih deset let je uredil **Rod Louisa Adamiča Grosuplje**. Nad plezanjem so se navdušili v **Rodu bistriških gamsov Kamnik** in se v njem tudi preizkusili. **Rod Enajsta šola Vrhnika** je lovil lisico in pekel hrenovke, **Rod svobodnega risa Kočevje** je spoznaval pomladne rastline. Frizbi turnir so organizirali v **Rodu Srnjak Logatec**, obiskalo jih je društvo Frizmi Ultimate. Frizbi so si podajali tudi v **Rodu srebrnih krtov Idrija**. **Severnoprimeorsko območje** je rajalo na MČ srečanju, kjer se je okoli 100 otrok in spremljevalcev pomerilo v nogometu, ogledali so si zpuščen kamnolom tovarne Anhovo ter predstavitev značilnih mineralov. Srečanje je pripravil **Rod Odporne želve Anhovo**.

Fotka meseca

Slovenska odprava na Roverway se je sestala že drugič. Foto: Beno Omahne

Vesele novice

Da letni občni zbori niso najbolj priljubljena aktivnost tabornikov, je jasno. Pa vendar lahko biurokratske dolžnosti prinesejo vesele novice: v **Rodu snežniških ruševcev** so dobili novega načelnika rodu in opravili nekaj kadrovskih menjav. Tako tudi v **Rodu Jezerski zmaj Velenje**, kjer so funkcije dobile nekaj novih obrazov in kjer so sprejeli prvo častno članico rodu. Novo starešino je dobila **Šaleška zveza tabornikov**. Tabornikom, ki zapuščajo funkcijo, in tistim, ki so jo prevzeli na novo, želimo veliko prijetnih izzivov!

A če zna kdo popestriti občni zbor, je to **Zmajev rod Ljubljana**: na Zmajevski dan so pripravili tekmovanje Moj vod zmora z zabavnimi nalogami, na zboru pa podelili oznake znanj in veščin ter Zmaje, rodove nagrade za izstopajoče taborniške dosežke v preteklem letu.

Vesela novica je pričakala tudi **Rod kraških j'rt Sežana**: na občnem zboru so si ogledali nove rodove puloverje. Ti so teranove barve, na eni strani jih krasi definicija j'rtologije (vede o j'rtah ali o najlepših in najboljših tabornikih RKJ Sežana), na drugi strani pa ime tabornika. Nove rodove puloverje s sloganom Sivi volki, črne ovce. zdaj nosijo taborniki **Rodu Sivega volka Ljubljana**. S simboli ognja, prijateljskega vozla, kompasa in drevesa pa so okrasili majice **Velenjski taborniki**. V sklopu prenovne grafične podobe so prenovili zastavo in našitek, poenotili obvestila, zdaj so tu še majice in puloverji.

Čestitke grejo **Rodu Enajsta Šola Vrhnika**, ki je na regijskem srečanju civilne zaščite v Šentvidu pri Stični prejel bronasti znak civilne zaščite za pomoč v begunskem centru na Vrhniki. Bravo, taborniki!

Korajža pojasnjuje: Novice pripravimo v uredništvu tako, da strnemo informacije, ki nam jih pošljete rodovi. Pa vendar na vaših spletnih straneh nato odkrijemo, da ste bili še bolj živahni, kot ste nam sporočili! Vabimo vas, da nam na revija.tabor@taborniki.si **napišete, kaj vse ste doživeli v preteklem mesecu**.

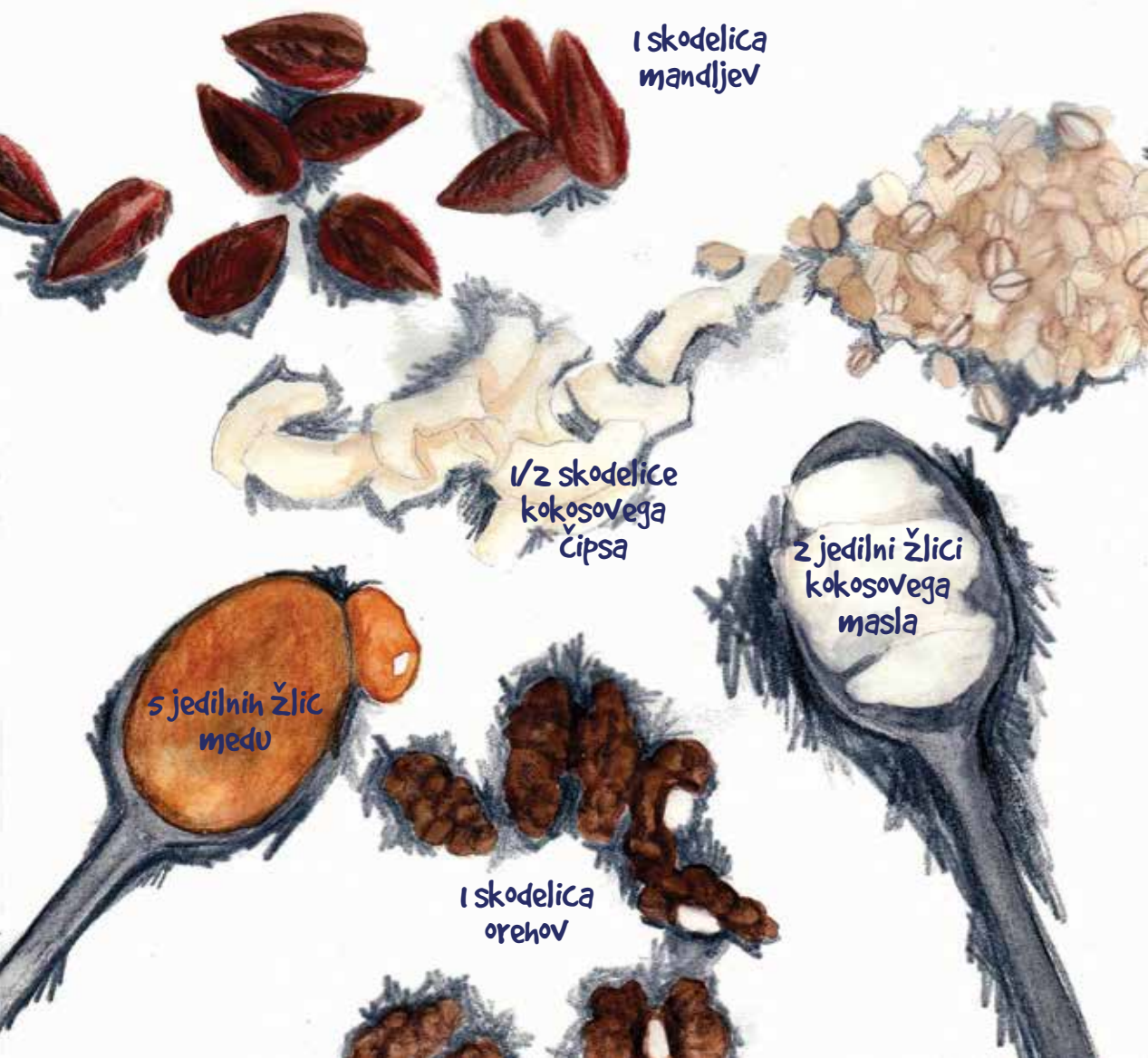
Pošljite nam tudi novičko za rubriko **Od rodov** v dolžini 1300 znakov s presledki in ji priložite fotografijo. Vanjo vključite stvari, ki bodo zanimive za druge tabornike in se pod njo podpišite! Taborniški fotografi pa ste vabljeni, da z nami delite vaše **fotografije** useh urst. Uredništvu Tabora se vam že unaprej lepo zahvaljuje!

Za lačne pohodnike

Besedilo: Katarina Miklavec, slike: Petra Grmek

Ko načrtujete kraj, pot in aktivnosti na izletu, je treba nujno pomisliti tudi na hrano! Nikoli se ne ve, kdaj nas prime lakota in kakšne nepričakovane ovire srečamo na poti. Ko gremo na enodnevni izlet, je najbolj priročno imeti s seboj sendviče in sadje, pa tudi energijske ploščice vedno pridejo prav. Pomembno je, da vse dobro zapakiramo, seveda pa ne smemo pozabiti vzeti dovolj vode za na pot. Če imamo dovolj časa, si lahko prigrizke pripravimo kar sami, po svojem okusu!

Za popestritev izbora prigrizkov za na izlete sta tu dva okusna, zdrava in hitra recepta. En hrustljav, drugi malo bolj saden.

Granola

1. Sesekljaš mandlje in orehe ter zmešaš z ostalimi sestavinami in stopljenim kokosovim maslom.
2. Daš v pekač, obložen s peki papirjem in pečeš 20 min pri 180 °C.
3. Granolo lahko jemo samo, z mlekom ali pa z jogurtom. Odlična je tudi, če ji dodamo suho ali sveže sadje.

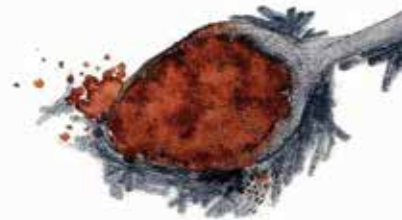
2,5 skodelice
ovsenih kosmičev

1 čajna žlička
vaniljeve esence

2,5 skodelice
mešanih semen
(bučna, sončnična ...)

2 čajni žlički
cimet

Jabolčni hlebčki

1. Ovsene kosmiče zmelješ v mokasto zmes.
2. Jabolki naribaš in iztisneš odvečno tekočino.
3. Nato v skledi zmešaš suhe in mokre sestavine.
Po želji lahko v maso dodaš tudi druge oreščke.
4. Maso dobro premešaš in oblikuješ v hlebčke.
5. Pečeš 20 min na 180 °C.
6. Pečeni hlebčki se super kombinirajo
z žličko domače marmelade!

280 g
polnozrnat
pirine moke

pest rozin

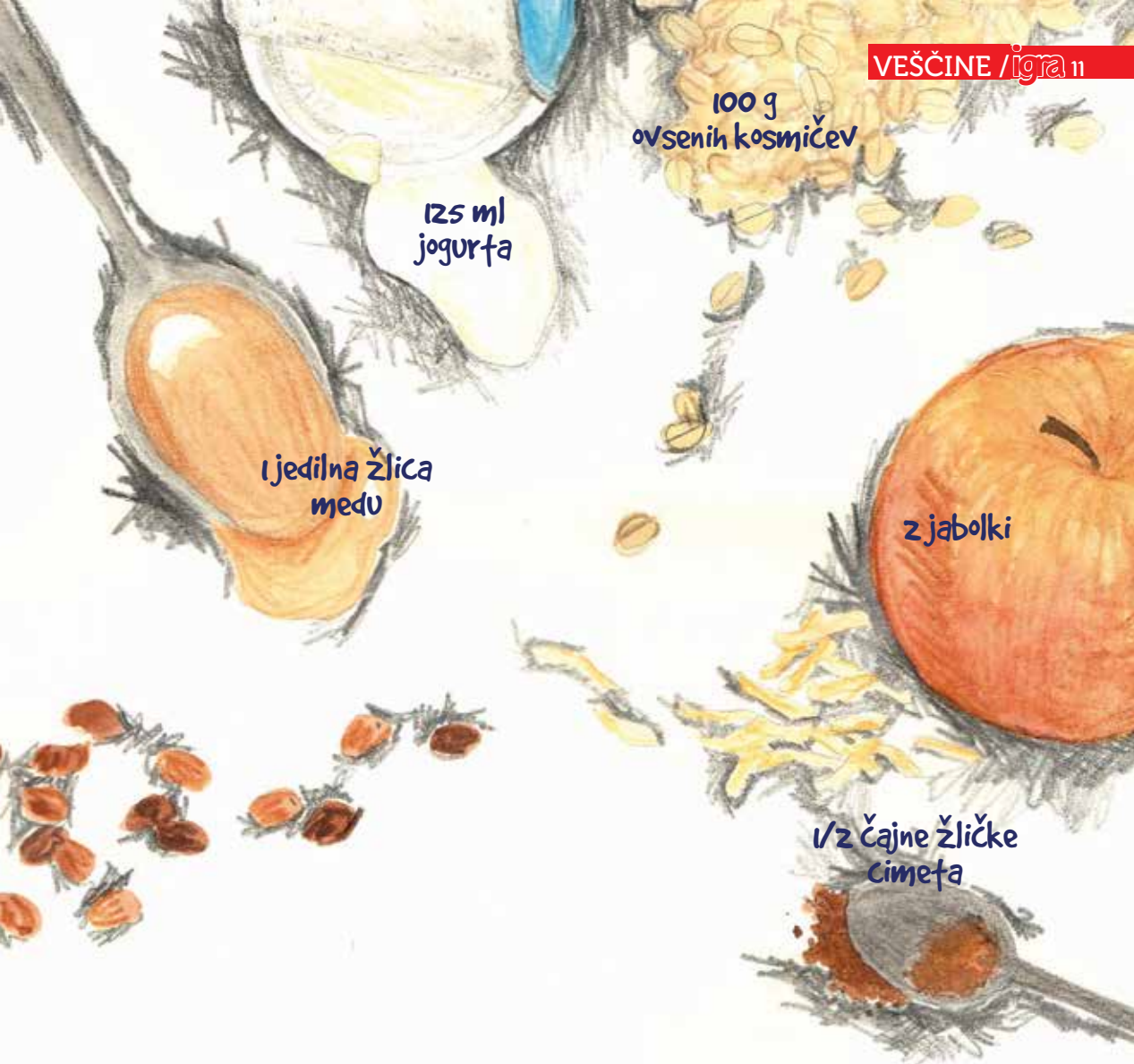
100 g
masla ali
kokosovega olja

z čajni žlički
pečilnega
praška

1 čajna žlička
vanilije v prahu

Tina je nadobudna: Za naš vodov izlet sem se vestno pripravila in tako sem že korak bližje temu, da osvojim veščino Izletnik ali Kuhar začetnik. In še moja sladkosnednost je potešena na zdrav način!

Živalski svet ljubljanskega barja

Besedilo in fotografije: Tadeja Rome

V januarski številki smo pisali o mokriščih, kamor spada tudi Ljubljansko barje. V tokratni številki se bomo posvetili živalim Ljubljanskega barja.

Živali predstavljajo pomemben del narave, kjer živijo. Skupaj z rastlinami, glivami in bakterijami ter neživimi dejavniki soustvarjajo **ekosistem**, ki deluje kot zaokrožena celota. Če določen člen manjka ali pa če je česa preveč, se ravnovesje poruši, kar lahko vodi v porušenje celotnega ekosistema.

Z ohranjanjem živali, še posebej tistih, ki so ljudem všeč ali se z njimi lažje poistovetijo (t. i. karizmatične živali), ne pomagamo le tisti določeni vrsti ali celo populaciji, temveč na ta način pomagamo ohranjati celoten življenjski prostor oziroma **habitat**, lahko celo ekosistem. Vsaka vrsta ima v ekosistemu pomembne naloge: lahko gre na primer za plen drugim živalim, za plenilce, ki so tudi krovne vrste, raznašalce semen rastlin, indikatorske vrste (nakazujejo stopnjo onesnaženosti ali ohranjenosti okolja) ... Četudi nam vse funkcije členov v ekosistemu morda še niso poznane, saj niti vse vrste še niso odkrite, je pomembno, da se naravo ohranja, saj se bo le tako lahko obdržala v še kako potrebnem ravnovesju.

Na Ljubljanskem barju lahko najdemo veliko število vrst različnih skupin: 90 vrst dnevnih **metuljev**, med katerimi je tudi zelo ogrožen barjanski okarček, okrog 50 vrst **kačjih pastirjev**, kar 70 % vseh **dvoživk**, ki živijo na našem ozemlju in 50 % vseh **ptic**, ki gnezdijo v Sloveniji! Ljubljansko barje je prav tako življenjski prostor različnih vrst **sesalcev** ter mnogih drugih živali.

Breg Ljubljanice z različnimi živalskimi sledmi.

Opazujmo okolico

Ko gremo na sprehod v naravo, velikokrat živali sploh ne opazimo. A to še ne pomeni, da tam niso prisotne! Razlogov je lahko več: ali smo preveč moteč dejavnik v naravi (hrup, vonj) in se nam živali izognejo, morda so aktivne v drugem delu dneva kot mi ali pa jih enostavno ne opazimo. Vseeno pa lahko tudi na krajšem sprehodu v naravi izvem veliko o tamkajšnjih prebivalcih, četudi posredno. Zato je zelo pomembno, da znamo opazovati pot, po kateri hodimo, si zamislimo, po katerih ožjih stezah bi se določene živali lahko gibale, kje se nahaja napajališče vode in kaj kmalu bomo našli sledi. A ne le odtise živali, temveč tudi iztrebke, izbljuvke, obglodano grmovje ali drevesa, poležano travo, bivališča ...

Naša avtohtona in zavarovana želva, močvirna sklednica.

Od domorodcev do slepih potnikov

Avtohtone ali domorodne vrste so tiste, ki so na določenem območju prisotne zelo dolgo časa (vsaj pol tisočletja), ki so se tu razvijale in sobivale z drugimi. Te vrste so pomembne za ohranjanje naravnega ravnovesja v naravi, zaradi vse večje človekove mobilnosti pa jim grozijo tujerodne in invazivne vrste. Te vrste so bile prinesene od drugod, npr. z druge celine, in so se na različne načine ustalile v tujem okolju. Vrste, ki s svojim obstojem v novem okolju ne ogrožajo domorodnih, imenujemo **tujerodne**. Ko pa začnejo te vrste tako dobro uspevati, da ogrožajo življenje domorodnih, govorimo o **invazivnih** vrstah. Vsem dobro poznan primer so želve rdečevratke, ki so jih ljudje v Evropi spuščali v naravo po tem, ko so se jih naveličali imeti doma kot akvarijske hišne ljubljence. V želji po boljšem življenju svojega ljubljčka so nehote ustvarili dobre pogoje za to, da so te tujerodne želve sčasoma postale invazivna vrsta, ki izpodriva naše avtohtone močvirske sklednice. V primeru, da si lastnik določene živali ali bi želel biti, je zelo pomembno, da se zaveš odgovornosti, ki jo nosiš tako do te živali kot tudi do okolja - akvarijskih živali se nikoli ne spušča v naravo!

Do vdora tujerodnih živali, rastlin ali drugih organizmov v neko okolje dostikrat pride tudi zaradi pobega živali ali rastlin iz ujetništva v naravo ali pa celo popolnoma nehote, kot slepi potniki pri transportu različnega blaga.

Na sledi živalim

Na naslednjem vodovem izletu ali daljšem srečanju se odpravite v gozd in se preizkusite v sledenju živalim. Lahko si pomagata s knjižico Stopinje in sledovi divjadi (LZS). Če najdete kakšno svežo stopinjo, pa lahko naredite mavčni odlitek!

Beli C, ki je prezimil najhladnejši letni čas, se sonči.

Vid raziskuje: Sledil sem Tadejinim virom in na strani www.ljubljanskobarje.si odkril še več o živalih, ki živijo na barju.

SPUSTI SEEE,

ZA 14. MAAAJ

SPUST PO LJUBLJANICI

Prijave do 10. 5.: 35 € kanu, 15 € kajak

Ob prijavi do 3. 5.: 25 € kanu, 10 € kajak

Izposoja kanuja in opreme: 10 €

rbs.rutka.net/spust

 Spust po ljubljani

rodickovaskala@gmail.com

041 693 523 (Tadeja)

Naučimo MČ-je pravilno uporabljati žepni nož

Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

Tako, nože imamo nabrušene, prvo pomoč pripravljeno, poučili smo se o varni uporabi noža in zdaj lahko začnemo nož uporabljati.

Pred začetkom dela vodnik (odgovorna oseba) preveri, da ima vsak MČ dovolj prostora za varno delo, da so noži dovolj ostri in da vsak MČ svoj nož brez težav odpre in zapre. Vodnik pozorno spremlja delo in sploh pri mlajših MČ-jih delo prekine, ko se pri otrocih pojavijo znaki utrujenosti in pozornost pade. Ni odveč, če naredimo **krajši premor** na približno dvajset minut. Tako zagotovimo, da otrok ne začnejo boleti roke in zmanjšamo možnost pojava žuljev na nežnih otroških dlaneh.

Otrokom pred delom **natančno povemo**, kaj bomo delali, da bodo opravila, ki na začetku izgledajo težka in naporna, z malo vaje postajala vedno lažja. Gre predvsem zato, da se naučimo določena opravila z nožem narediti varno in s čim manj napora. Posamezniku, ki ugotovi, da mu je neka naloga pretežka ali ga je pri uporabi noža strah, poskusimo najti lažje opravilo, ki ga bo opravil brez težav. Pri tem ni odveč omeniti, da je zelo dobrodošlo, če se vodnik pred učenjem uporabe noža pogovori s starši otrok in si pridobi njihovo zaupanje.

Najprej si mora vsak **odrezati primerno palico**. Za učenje rezanja vedno uporabimo sveže odrezane palice, saj je svež les mehkejši od suhega in ga je zato precej lažje obdelovati. Palica naj bo debela približno centimeter, pri mlajših MČ pa je lahko tudi nekaj tanjša, debeline svinčnika. Leskova palica je dobra

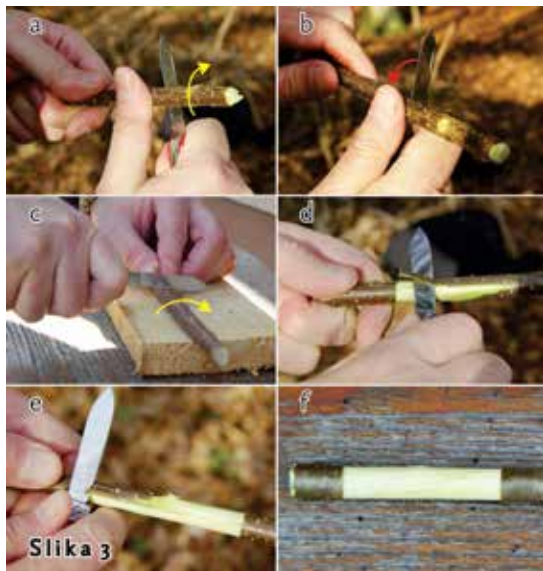

izbira, saj je svežo lesko razmeroma lahko rezati, pa tudi najdemo jo skoraj povsod. Ker običajno v leskovem grmu poganja večje število enoletnih šib, ne naredimo večje škode, če jih nekaj odrežemo. Je pa še precej bolje, če imamo možnost brez povzročanja škode odrezati primerno palico iz mehkejšega lesa: vrba, jelša, topol, trepetlika, lipa.

Palico vedno odrežemo čim bolj **pri tleh** (Slika 1). Pri rezanju ne pritiskamo preveč, raje režemo manj naenkrat in naredimo več rezov. Rezanje bo precej lažje, če med rezanjem palico nekoliko upognemo v smeri puščice na Sliki 1.

Ko smo palico odrezali, moramo najprej **odstraniti stranske veje** in vejice. To vedno delamo v smeri debelejšega konca palice proti vrhu in stran (Slika 2a), saj je to precej lažje, kot rezati v nasprotno smer (preverite!). Tako pripravljeno palico moramo še **skrajšati** na primerno dolžino, približno pol metra je običajno dovolj, sicer pa poljubno. Okrog palice naredimo zareze pod kotom približno 45° (Slika 2b),

palico obrnemo in isto ponovimo še z druge strani (Slika 2c). Na ta način zagotovimo, da vedno režemo stran od sebe. Palico izmenično zarezujemo z obeh strani, dokler je na mestu rezanja ne stanjšamo toliko, da jo brez napora zlomimo (Slika 2d). Zlomljeni vrh palice obrežemo (Slika 2e). Pri tem palico držimo tako, da prsti ne gledajo v smeri rezanja (Slika 2f). Pri delu uporabljamo del rezila, ki je čim bližje ročaju noža. Rezanje je tako lažje in bolj nadzorovano.

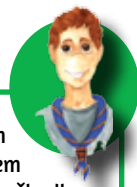
Ko dobijo MČ-ji nož v roke, običajno najprej poskusijo čim hitreje **olupiti** kakšno palico. To jim lahko omogočimo, poskrbimo pa, da to naredijo natančno, na omejenem delu palice. Najprej zarezemo okrog palice (Slika 3a). Med rezanjem palico podpremo s palcem, ki ga vedno držimo nekoliko stran od smeri rezanja, palico pa zavrtimo v smeri puščice. Če palec držimo v smeri rezanja (Slika 3b), se ob zdrsu rezila urežemo. Če komu ta način rezanja dela težave, zarezo naredimo na trdi podlagi (Slika 3c). Naredimo še eno zarezo, oddaljeno nekaj centimetrov od prve, nato pa z natančnimi rezi odstranimo lubje med zarezama.

Najprej režemo v eni smeri (Slika 3d), nato pa palico obrnemo (Slika 3e). Postopek ponavljamo, dokler del palice ni natančno olupljen (Slika 3f).

Naslednji korak je nekoliko zahtevnejši. Naredimo dve zarezi okrog palice v razmaku nekaj milimetrov. S konico noža odstranimo lubje med zarezama (Slika 4a in 4b). Ko nam gre izdelava kolobarjev na palici dobro od rok, se lahko lotimo še izdelave **okraskov** (Slika 4c, 4d in 4e). Pri delu ne pritiskamo preveč in vedno režemo stran od prstov, da ne pride do poškodb.

Dobra vaja za natančnost rezanja je **šiljenje palice**. Začnemo z bolj grobimi rezi (Slika 5a), da dobimo osnovno obliko stožca. Nadaljujemo z vedno bolj natančnimi rezi (Slika 5b), dokler ne oblikujemo stožca, kot bi palico ošilili s šilčkom (Slika 5c). Poskusite, ni tako enostavno, kot izgleda. Ošilite lahko tudi svinčnik ali barvice!

Vid svetuje: Pri opisanih opravilih z nožem ni potrebna velika fizična moč. Ker z nožem ni potrebno močno pritiskati, je možnost poškodbe razmeroma majhna. Seveda mora vodnik delo ves čas skrbno nadzorovati, noži morajo biti ostri in dosledno je treba upoštevati pravila o varnosti, ki jih najdete tudi v arhivu revije Tabor, v februarški in marčevski številki leta 2016!

Tkalski vozel

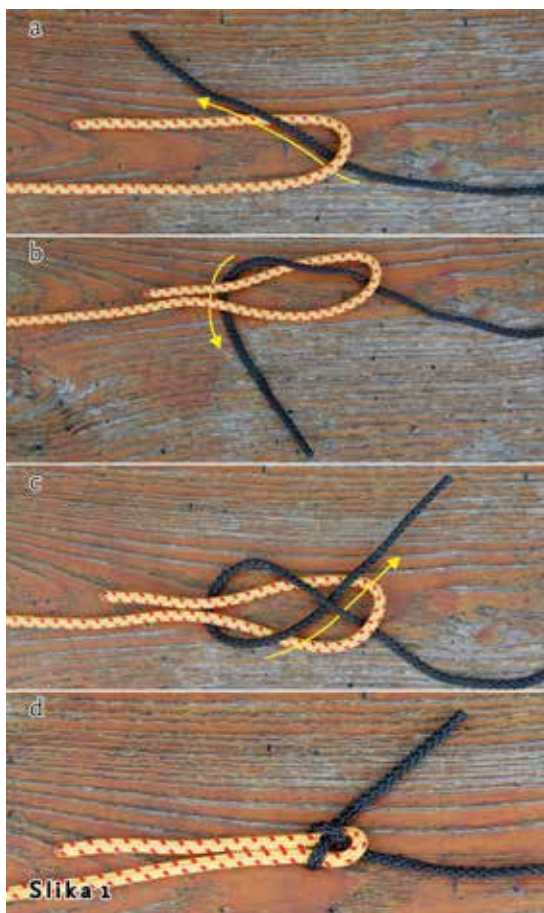
Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

Tkalski vozel uporabljamo za povezavo dveh vrvic, še posebej, če sta različnih debelin. Vozel je zelo enostavno zavezati, dobro drži in razvežemo ga brez težav.

Pri prvem zategovanju vrvice v tkalskem vozlu nekoliko zdrsneta, zato je pri zavezovanju prosta konca dobro pustiti nekoliko daljša. Vozel dobro drži pri stalni obremenitvi, ponavljanje sunkovitih obremenitev pa lahko povzroči, da se zaradi zdrsa vrvic vozel razveže. To lahko preprečimo, če z vsako prosto vrstico zavežemo varovalni polvozel okrog daljšega konca iste vrvice.

Zavezovanje tkalskega vozla:

- Z debelejšo vrstico naredimo polzanko s prostim koncem zgoraj in skozi od spodaj speljemo prosti konec tanjše vrvice (Slika 1a).
- Prosti konec tanjše vrvice speljemo pod polzanko od zgoraj navzdol (Slika 1b).
- Prosti konec tanjše vrvice speljemo nazaj pod

tanjšo vrstico in nad polzanko iz debelejšje vrvice (Slika 1c).

- Vse konce vrvic dobro zategnemo in tkalski vozel je zavezan. Pri pravilno zavezanem tkalskem vozlu sta prosta konca obeh vrvic na isti strani vozla (Slika 1d).

Če sta pri zavezanem tkalskem vozlu prosta konca obeh vrvic na nasprotnih straneh vozla, je vozel zavezan narobe (Slika 2). Mnenja o tem, ali napačno zavezan tkalski vozel drži slabše kot pravilno zavezan, so zelo različna.

Kadar zavežujemo dve vrvi, ki se po debelini zelo razlikujeta, uporabimo **dvojni tkalski vozel**. Zavežemo ga enako kot enojni tkalski vozel, le tanjšo vrstico še enkrat ovijemo okrog polzanke iz debelejšje vrvice (Slika 3). Pri zelo gladkih vrvicah in zelo veliki razliki v debelini vrvic dodamo še eno ali več ovijanj tanjše vrvice okrog polzanke iz debelejšje vrvice.

Vid se je pozanimal: Tkalski vozel uporabljajo pri pletenju mrež. Pri pravilno spleteni mreži tkalski vozel običajno vežejo na dva načina. En način uporabljajo pri pletenju iz desne proti levi, drugega pa pri pletenju iz leve proti desni. S tkalskim vozlom lahko zavežemo tudi dve enako debeli vrvi!

Tehnike orientiranja za GG-je

Besedilo: Jona Mirnik

Tokrat predstavljamo izbiro idealne poti, razlagamo, kako pomembno je članom pomagati, da ozavešijo razmišljanje med gibanjem po terenu, ter ponujamo nekaj vodil pri trasiranju prog.

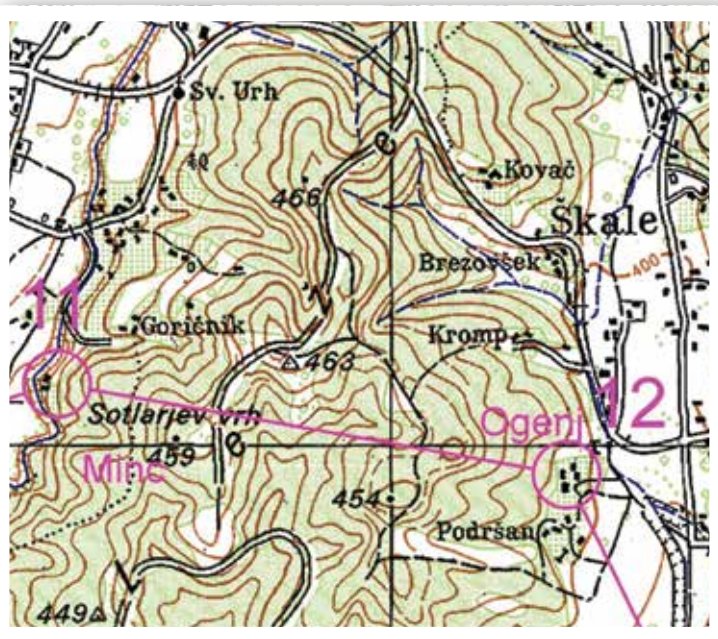
(4. del)

Idealna pot je pri etapah z izbiro poti lahko različna za vsakega posameznika. Za tistega, ki je dober v določitvi usmerjenosti cest in ima ves čas oseverjeno karto ter lahko po cestah teče, bo idealna izbira pot po cesti, čeprav bo pot nekoliko daljša. Član, ki obvlada tehniko azimuta, a ni tako hiter, pa bo lahko del poti sekal in bo tako njegova idealna pot nekoliko drugačna. Enako pomemben je tudi podatek o tem, kako dobro član prepozna relief. Za primer si oglej spodnji etapi:

in tako dobijo motivacijo. Dobro je tudi, da progo postavimo **progresivno**. To pomeni, da damo na začetek lahke etape, s katerimi večina ekip ne bo imela problemov. Tako so na koncu ekipe navdušene, da so našle pet kontrolnih točk, zadnjih dveh pa pač ne. To je popolnoma drugače, kot če predolgo iščejo prvega in potem ni časa za ostale, predvsem pa tak način trasiranja onemogoča "šlepanje". Začetni del proge tako omogoča tudi privajanje na karto.

Zavedati se moramo, da GG-ji, sploh tisti z nekoliko slabšo tehniko, **štejejo križišča** in odcepe kolovozov. Dobro je, da vsaj na začetku ceste in kolovoze po idealni poti reambuliramo, tudi če vnesemo zgolj odcepe brez nadaljevanj. Vrisana pot in neoznačena KT na njej sta odličen način, da GG-je speljemo po manj prometnih cestah, saj tako mi določimo, kje bodo hodili.

Orientacijske tehnike boste s člani močno izboljšali tudi, če se boste po vsaki orientaciji pogovorili o progi. Temu se reče **analiza proge** in prinaša zanesljiv napredek. Naj vam člani povedo: 1) kje so hodili, 2) kaj mislijo, da je razlog, če kake točke niso našli, 3) kakšno pot bi izbrali, če bi šli na progo še enkrat, 4) katere tehnike bi lahko uporabili, 5) kako se boste podobnih etap lotili v prihodnje, 6) ali morate kateremu od treh zlatih pravil posvečati še več pozornosti.

ŠTPM 2014, E11-12: Katera izbira poti je idealna zate? Poišči še najboljšo izbiro poti za člana, ki: a) se dobro orientira po cestah, b) mu azimut ni tuj in c) zelo dobro bere relief. Vir: GURS in ŠTPM 2014

Nasveti za rodove traserje

Na idealni progi za GG-je bi vsaka od etap preverjala določeno tehniko. Kljub temu, da to ni vedno mogoče, pa je dobro, da se zavedamo orientacijskih tehnik, ki naj bi jih GG-ji poznali, ter te vključimo v našo progo.

Naj velja pravilo, da za GG-je **nobena proga ni prelahka**. Vedno je bolje, da ekipe najdejo vse KT

Rok je končal s trasiranjem:
Pošljite vašo karto na topoteam.orientacisti@gmail.com. Karte bodo namreč uporabili za prikaz trasiranja na tečaju orientacije in topografije!

Navadni plešec

(*Capsella bursa-pastoris*)

Besedilo in fotografija: Kosobrin

Je dveletno zelišče. Večina listov je v pritlični rozeti. Na vrhu stebela se razvijejo drobni beli cvetovi, združeni v gosta socvetja. Rastlina cvete vse leto. Prezimijo navadno rastline, ki so vzklile jeseni. Je zelo pogost plevel, ki ga najdemo po vrtovih, grobljah, travnikih, ob poteh do višine 2000 metrov. Uspeva tudi na zelo slabih tleh, v zidnih porah in celo med luknjami v asfaltu. Rastlino nabiramo skoraj skozi celo leto, vendar so najboljše pomladne rastline.

Družina: križnice

Domača imena: bobolca, divja repica, srčeki, kašica, kobulica, lušček, plešič, pucalica, škrobotec, tašna, železna trava

Tuja imena: Tuja imena so se povečini razvila iz latinskega imena, ki pomeni pastirjeva torbica, saj nanjo spominjajo njegovi plodovi: shepherd's-purse (ang.), pásztortáska (madž.).

Učinkovine: acetilholin, holin, diosmin, histamin, čreslovine, saponini, flavonoidi, kalij, magnezij, vitamin C in provitamin A, kalijeva in druge soli.

Zdravilnost: Krepi starostno in obolelo srce, zauzavlja krvavitve po porodu, krvavitve iz nosu, pomaga ženskam v meniju, uravnava krvni tlak, uporaben je pri vnetju sečil, ledvičnih kamnih in belem toku.

Omleta iz plešca

Potrebujemo: 2 jajci, 1 dag olja, ščepec soli, žlico mleka, skodelico pleščevih narezanih listov

Priprava: Jajci ubijemo in dodamo žlico mleka, ščepec soli. Steptamo in zlijemo v segreto maščobo. Po vrhu potresemo narezane pleščeve liste.

Čaj iz plešca

5 čajnih žličk posušenega plešca prelijemo s 1/2 litra vrele vode. Po 10 minutah tekočino precedimo. Pijemo po dve skodelici čaja na dan.

Čaj za zaustavljanje krvi iz nosu

Čajno žličko suhega plešca kuhamo v 2 dl vode tako dolgo, da povre na polovico. Prevretek ohladimo. Pri krvavitvi iz nosu potegnemo tekočino skozi nos, jo izpihnemo in izpljunemo.

Prikuha iz plešca

Potrebujemo: 1 kg listov plešca, 2 žlici olja, 1 majhne čebule, 2 dag moka, sol, malo mleka ali kislo smetano.

Priprava: Liste plešca dobro operemo in osušimo. V malo vode jih prekuhamo in na drobno sesekljamo. Čebulo drobno narežemo in na olju zarumenimo. Dodamo sesekljane pleščeve liste, potresemo z moko, zalijemo z vodo, v kateri smo prej kuhali liste plešca, in osolimo po okusu. Na koncu za boljši okus dodamo mleko ali kislo smetano.

Pleščeva juha

Potrebujemo: 2 dag masti ali 1 jedilno žlico olja, pest sesekljane čebule ali čemaža, 10 žlic ovsenih kosmičev, štiri naribane korenčke, peteršilj in skodelico drobno narezanih listov plešca, sol in poper.

Priprava: Čebulo prepražimo na masti ali olju, dodamo kosmiče, korenček in narezane pleščeve liste ter zalijemo z vodo. Na koncu osolimo in dodamo nasekljan peteršilj.

Tinktura iz plešca

10 žlic drobno narezanega plešca prelijemo z 2 dl tropinovega ali sadnega žganja s 50 % alkohola ter pustimo stati tri tedne, nato precedimo in tekočino shranimo v temni dobro zaprti steklenici. Pri premočni menstruaciji vzamemo tri čajne žličke tinkture zjutraj in zvečer.

Kotleti in polpeti

Besedilo: Anja Novljan, fotografije: Matic Pandel

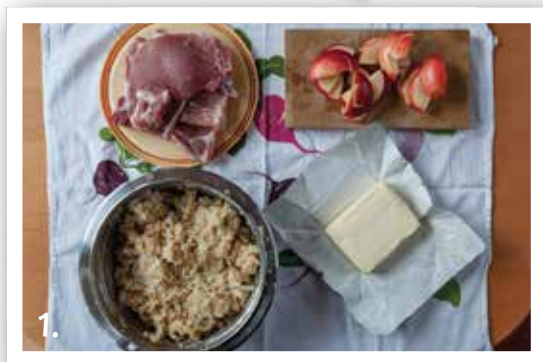
Sestavine (za 4 osebe): 4 svinjski kotleti, 50 g masla, 1 jabolko, 100 ml jabolčnega soka, 200 g drobtin, 200 g ribanega sira, 2 čebuli, 25 g suhih mešanih začimb, 2 jajci, sol, poper

Potrebščine: nož, posoda, žlica, alu folija

Čas priprave: 60 minut

Rok urti jabolko v dlani: Med kuhanjem mesa se v paketu naredi okusna omaka, s katero bodo polpeti še boljši!

Jabolka izkoščičimo in narežemo na tanke rezine. Na dvojno plast folije položimo kotlet ter nanj položimo nekaj koščkov masla. Nato po vrhu dodamo jabolčne rezine in vse še prelijemo z malo jabolčnega soka. Folijo zavijemo, da dobimo paketek.

Za polpete sesekljam čebuli in ju v posodi zmešamo z drobtinami, ribanim sirom, začimbami, jabolčnim sokom in zmešanimi jajcema. Mešamo, dokler se sestavine enakomerno ne prerazporedijo. Iz mase nato oblikujemo približno 1 centimeter debele polpete.

Pakete s kotleti postavimo na rob žerjavice in jih pečemo 40 minut, medtem pa jih obrnemo vsaj enkrat. Polpete pečemo na dvojni plasti folije, ki jo položimo na žerjavico. Pečemo jih 20 minut, da se bodo polpeti manj priželi, pa jih pogosto obračamo, na foliji pa lahko najprej tudi raztopimo nekaj masla.

Varnost v gorah (1. del)

Besedilo in fotografiji: Jure Ausec

Slovenske gore letno obiše več milijonov pohodnikov, zato niti ne preseneča dejstvo, da je število smrtnih žrtev v gorah po podatkih policije celo višje kot v cestnem prometu.

Čeprav se opremljenost in pripravljenost planincev izboljšujeta, so gorski reševalci samo v lanskem letu zabeležili več kot 420 nesreč, okrog 30 se jih vsako leto konča s smrtnim izidom.

Pri obiskovanju gora se je treba zavedati svoje psihofizične pripravljenosti, izkušenj, kroničnih bolezni, (ne)ustrezne opreme in znanja za pravilno uporabo le-te. Največ nesreč se pripeti zaradi zdrsov in padajočega kamenja. Oboje lahko s pazljivo hojo in opazovanjem okolice v veliki meri preprečimo. Najbolj zanesljiva je uporaba **zaščitne opreme**: čelada je nepogrešljiva, na bolj izpostavljenih mestih tudi samovarovalni komplet. Uporaba je preprosta, celoten set (plezalni pas, čelada in samovarovalni komplet) pa dobimo že za manj kot dvesto evrov. S seboj v hribe moramo tudi na krajše pohode nujno vzeti komplet osnovne prve pomoči, zaščito pred dežjem, vetrom in mrazom, reševalno folijo, čelno svetilko in napolnjen mobilni telefon.

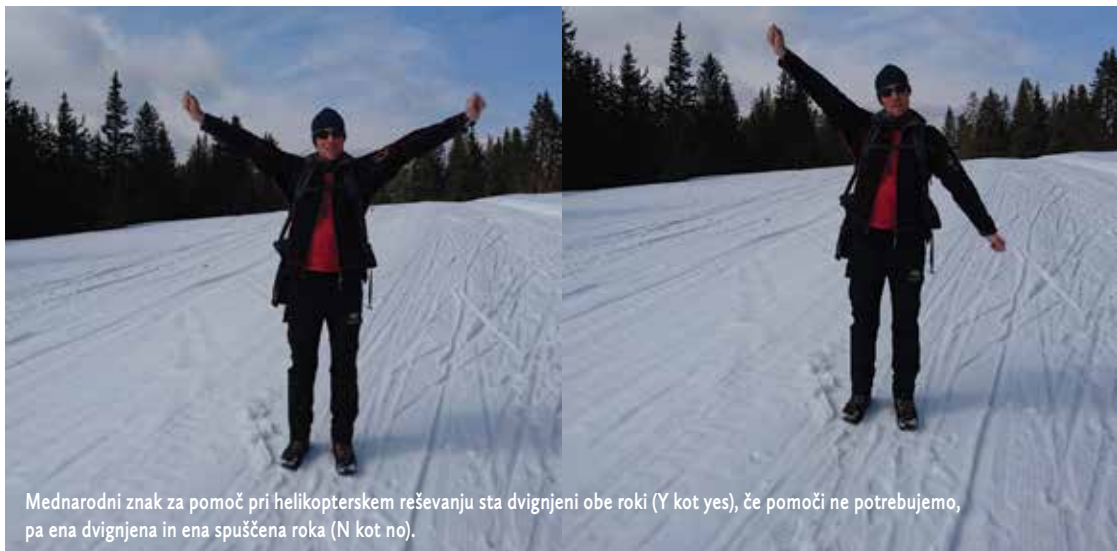
Prikličimo pomoč

Opozoriti velja, da celoten gorski svet ni pokrit s signalom GSM, na mejnih območjih pa lahko s klicem na 112 prikličemo celo center za obveščanje sosednje države. Vse planinske postojanke ter nekatere koče v gorah so tudi obveščevalne točke, od koder lahko

preko telefona ali radijske zveze pokličemo pomoč. V določenih gorskih kočah so oskrbniki gorski reševalci in lahko takoj priskočijo na pomoč. Če nič od naštetega ni možno, pa moramo opozoriti nase na druge načine: svetla oblačila, piščalka, klici na pomoč.

Do pomoči v gorah

Reševanje v gorah je zahtevno in nevarno tudi za reševalce. Zavedati se moramo, da niti helikoptersko reševanje ne poteče v trenutku. Povprečni čas od klica do prihoda helikopterja do poškodovanca je 36 minut. Dežurstvo ekipe je zagotovljeno le med vikendi v juniju in septembru ter vsak dan v juliju in avgustu. Ostale dni se ekipa formira iz trenutno prostih, ustrezno usposobljenih zdravnikov in letalcev, kar podaljša čas do vzleta. To je lahko za poškodovanca tudi predolgo, če mu že na kraju nesreče ne pomagajo mimoidoči planinci. Zato je pomembno, da v gore ne hodimo sami. Vpisujemo se v knjižice v postojankah in na vrhovih, saj tako reševalci vedo, kam smo se odpravili. O svojih načrtih obvestimo domače, ki lahko sprožijo reševalno akcijo. Če v gorah opazimo helikopter, ne smemo nikdar mahati, če ne potrebujemo pomoči! Z mahanjem lahko posadko zavedemo, s tem pa se izgublja dragoceni čas med iskanjem ponesrečenca.

Mednarodni znak za pomoč pri helikopterskem reševanju sta dvignjeni obe roki (Y kot yes), če pomoči ne potrebujemo, pa ena dvignjena in ena spuščena roka (N kot no).

Besedilo in fotografije: Primož Kolman

Iz ostankov zvezde smo rojeni

Nekoč davno je bila zvezda, mnogo večja od Sonca. Svetila je približno v tem delu galaksije, kjer se danes nahaja naše Sonce. Sonce je danes srednje velika zvezda. Ta zvezda pa je bila velikanka. Pri zvezdah velja, da bolj ko je zvezda velika, krajša je njena življenska doba. Sonce bo zato živelo mnogo dlje, kot je živela ta zvezda. Zvezdo je ob rojstvu pretežno sestavljal **vodik**, ki je najbolj enostaven element periodnega sistema. Sestavljata ga en proton in en elektron. Ko se zvezda zaradi lastne gravitacije seseda sama vase, se zaradi velikih pritiskov sproži jedrska reakcija, zaradi katere se jedra vodikovih atomov zlivajo v težje elemente, na primer **helij**. Pri tem nastaja energija, ki jo zvezda izžareva. Zvezda najde svoje ravnotežno stanje in tako sveti, dokler ji ne zmanjka "goriva". Kot rečeno, večja (težja) zvezda gori hitreje. Ko zvezdi zmanjka vodika, se še bolj stisne. Tako nastanejo pogoji za nastanek še težjih elementov, vse do **železa**. Zaradi še močnejšega stiskanja zvezda eksplodira kot supernova, kar zagotovi pogoje za nastanek še težjih elementov, kot je npr. **zlato**.

Ostanki umrle zvezde sprva tako ležijo raztreseni povsod naokoli. Ti delci niso le vodik, ampak tudi kisik, ogljik, dušik in celo nekaj zlata se lahko najde vmes. In ti delci se začnejo zgoščevati, vedno bolj in bolj. Počasi, nekako pred štirimi milijardami let in pol nastane novo Sonce in planeti in eden izmed njih je Zemlja. Na njej najdemo vse te elemente, ki jih je izbruhnila umrla velikanka. In ti elementi tvorijo vodo, zrak, aminokisline, osnovne gradnike in pogoje za razvoj živih bitij, ki živijo na Zemlji.

Dokazi o zgoraj opisani zgodbi ležijo po nebu vse naokoli. Poleg zvezd namreč nočno nebo krasijo premnoge meglice. Najbolj znana meglica je velika **Orionova meglica** z oznako M42, ki je prav spomladi na večernem nebu lepo vidna. Ozvezdje Orion najdemo zvečer na jugozahodu, znano meglico pa najdemo v spodnjem delu ozvezdja. Veliko meglic se nahaja v smeri Strelca, ki je lepo viden poleti in kaže proti središču Rimske ceste. Potem so tu kroglaste meglice, neposredni pričevalci eksplozij zvezd.

V spodnjem delu ozvezdja Orion se skriva meglica M42, v kateri že lahko najdemo novo rojena sonca.

Orionova meglica, posneta s 300 mm teleobjektivom in osvetlitvijo 60 sekund. Tudi s pomočjo stativa in osvetlitvijo 5-10 sekund pri visoki ISO vrednosti že lahko posnamemo osupljive fotografije!

Orlova in Omega meglica s poletnega neba z območja Rimske ceste. Tudi ta slika je narejena s 300 mm teleobjektivom.

Zleti v bivši državi

Besedilo in fotografije: Robert Tell in Taborniški klub zbiralcev Hrčki

Zlet je ena najlepših izkušenj v življenju vsakega tabornika. Gre za veliko taborjenje, na katerem se zbere več sto in tudi več tisoč udeležencev - članov ZTS in skavtov iz tujine.

Tabornišтво z organizacijo zletov mladim ponuja možnost za druženje z vrstniki, izmenjavo izkušenj, pridobivanje novih znanj in širjenje obzorij. To udeleženci zleta doživijo na najbolj neposreden način. Življenje na zletu poteka po načelih skavtskega gibanja.

Zveza tabornikov Slovenije je bila od ustanovitve leta 1951 do razglasitve samostojnosti leta 1991 članica Saveza izviđača Jugoslavije (SIJ) in je sodelovala tudi na vseh osmih zletih ali smotrah tabornikov Jugoslavije. Zato tokrat predstavljamo nekaj zanimivosti iz teh smoter. Mimogrede, ali razmišljate, da bi se udeležili tudi zleta ZTS, ki bo potekal leta 2017?

Zlet 1954

Kraj: Banovo brdo (Koštunjak - Pionirski grad) v Beogradu, Srbija
Datum: 30. april - 3. maj 1954
Udeležencev: 1200

Na prvem zletu smo imeli Slovenci skupno 38 šotorov. Slovencev je bilo 121, prihajali pa so iz 17 enot. Naši taborniki se niso prav izkazali pri tekmovanjih, saj so po večini zasedali zadnja mesta. Izkazali pa so se v fairplayu (tovarištvu), saj so pri krosu (da, tudi to je bila včasih taborniška disciplina) pomagali tekmovalcu iz Makedonije, ki je zaostal in se izčrpan sesedel. 1. maja si je vseh 1200 udeležencev zleta ogledalo vojaško parado v Beogradu. Izkazalo se je tudi, da prvomajski termin ni dober, saj je bilo vreme nestanovitno, zato so kasnejše zlete prestavili na poletne dni.

Zlet 1957

Kraj: Pale pri Sarajevu, Bosna in Hercegovina
Datum: 7.-16. avgust 1957
Udeležencev: 6000

Na drugem zletu je bilo kar enajst naselij. Slovenski taborniki so bili vodje dveh naselij, Rog in Pohorski bataljon. Slovencev je bilo 522 iz 32 enot. Celotni zletni prostor so poimenovali Zeleno mesto, saj je imelo poleg nepreglednega števila pisanih šotorov tudi električno napeljavo, vodovod, v velikem zletnem šotoru je bila prava bolnišnica, za hrano je skrbelo 30 poljskih kuhinj, oddajal pa je tudi zletni Radio Pale. Zlet je imel tudi mednarodno udeležbo. Prišli so taborniki Modrega vala iz Trsta, poljski taborniki (harcerji), nemški Rdeči sokoli, taborniki iz Francije, belgijski Rdeči sokoli ter romunski pionirji. Starešina zleta je bil Slovenec Sergej Kraiger, takratni starešina Zveze taborniških organizacij Jugoslavije.

Četrti zlet na Fruški gori (Srbija) je trajal od 1. do 10. julija 1966. Udeležencev je bilo okoli 10.000.

Tretji zlet je potekal leta 1961 na področju celotne Jugoslavije.

Peti zlet je potekal od 2. do 12. julija 1970 na Bledu (Slovenija). Udeležencev je bilo 7500.

Zlet 1975

Kraj: Petrova gora, Hrvaška

Datum: 1.-14. julij 1975

Udeležencev: 6000

1. julija 1975 so se slovenski taborniki s posebnim vlakom iz Ljubljane odpeljali na šesti zlet jugoslovanskih tabornikov na Petrovo goro. V slovenskem naselju, ki je nosilo ime po Borisu Kidriču, je deset dni preživel preko sedemsto petdeset Slovencev. Zlet je imel slogan Svoboda - bratstvo - enotnost, saj so takrat na ta način proslavili 30. obletnico zmage boja nad fašizmom ter 25. obletnico ustanovitve taborniške organizacije. Slovenci so v svojem naselju dnevno izdajali časopis, ki se je imenoval po naselju. Taborniki so se med drugim preizkusili v nogometu, postavljanju in podiranju šotorov, krosu, ogledali so si partizansko bolnišnico na Petrovi gori.

Zlet 1983

Kraj: Tjentište, Bosna in Hercegovina

Datum: 1.-10. julij 1983

Udeležencev: 9000

Sedmi zlet je potekal v znamenju 40. obletnice bitke na Sutjeski. Pred osrednjim taborom je bil tudi 3-dnevni pohod po poteh partizanov, ki so se borili v tej slavni bitki. 300-članska slovenska odprava je na zlet odpotovala s posebnim vlakom. Vlaka, ki sta odpotovala iz smeri Maribora in Ljubljane, sta se pri Zidanem mostu združila ter v eni kompoziciji nadaljevala pot do Sarajeva. Na pohodu so udeleženci spali v bivakih iz šotorskih kril, na zletu pa je deloval tudi zletni radio Kričač, katerega program so pomagali soustvarjati udeleženci zleta. Po poročanju zletnega Tabora je bila v jutranjem delu predvajana "živahnejša" glasba, saj so udeleženci radi zaspali. Osrednji del programa je bil namenjen predstavitvam posameznih čet in brigad, medtem ko je bil večerni del namenjen predvsem informacijam o večernem dogajanju, šalam, ugankam ter tekmovanjem.

Zlet 1987

Kraj: Ada Ciganlija, Srbija

Datum: 30. 6.-9. 7. 1987

Udeležencev: 12.000

Osmi zlet je bil zadnji zlet v skupni državi. Tako kot prvi se je odvijal v Beogradu, vendar za razliko od prvega se je ta odvijal na Adi Ciganliji. To je bil zlet z največ udeleženci, saj jih je bilo kar 12.000. Slovenci so bili nastanjeni v naselju Ljubljana, taborniki odreda Posavski kurirji pa so se odločili, da bodo do Beograda kar priveslali. 20. junija so odveslali izpod mostu v Mostah ter se po mnogih pripetljajih deset dni kasneje znašli na Adi Ciganliji!

Zlet 1992

Deveti zlet je bil načrtovan julija 1992 v Kumrovcu, organizatorja pa naj bi bila Zveza tabornikov Hrvaške ter Zveza tabornikov Slovenije. Napovedovali so več kot 15.000 tabornikov z vseh strani Jugoslavije. Izbran je bil celo že logo, stiliziran javorjev list ter ambulantni voz. Tega zleta ni bilo nikoli, saj je medtem na tem območju divjala vojna.

Prva etapa je za nami

35. skupščina ZTS

Besedilo: Nina Medved, fotografiji: Pija Šarko

Lani smo ob izredni skupščini ugotovili, da taborniško gibanje v Sloveniji teče na dolge proge in da je pred nami še veliko ovir, če želimo doseči sodobno taborništvo, kot si ga predstavljamo v 21. stoletju. Cilj je zarisalo vodstvo Zveze tabornikov Slovenije v programih, na podlagi katerih smo jih izvolili na lanski marčevski skupščini. 35. redna skupščina ZTS je potekala 19. marca v Kamniku v prenovljeni obliki, po uvodnem plenarnem delu so sledile delovne skupine: državni mnogoboj, temeljni dokument o duhovnosti, gozdna šola in taborniška akademija, finance, območja in rodovi, zlet 2017 in stališče do sprejema beguncev. Na podlagi ugotovitev in sklepov letošnje skupščine ter po napornem prvem letu, ki ga je prestalo trenutno vodstvo ZTS, je čas, da preverimo, ali smo prvo etapo na našem teku na dolge proge pretekli in katere ovire nas še čakajo?

Bogat program

Nina Kapelj, načelnica komisije za program za mlade (KOPR), in pomočnik Blaž Zupančič sta v programu za triletni mandat zabeležila, da se bo komisija razdelila na **delovne skupine** po starostnih kategorijah, ki že aktivno delujejo. Iz **mnogoboja** naj bi se umaknila tekmovalnost. Rezultat tega je bil Kmečki upor, letos pa so taborniki v skupščinski delovni skupini sklenili, naj se tekmovalnost združi s preverjanjem znanja z nalogami, ki jih člani ne poznajo vnaprej.

Nove programske vsebine za Stenčas in akcija za GG-je so še v delu, komisija se je posvetila vikendu za MČ vodnike, prenovi veščin ter zunanjim sodelovanjem in je dokončala priročnik za murne. Programska zapuščina skupščine je sprejet **temeljni dokument ZTS o duhovnosti** Dejavno iskanje.

KOPR čaka še priprava **okoljskega programa** in v jeseni nadaljevanje projekta Obnovimo gozdove, akcija **Gremo v naravo**, ki bo izvrstna priložnost za okoljsko vzgojo naših članov, družbeno odgovorno delo ter propagandno akcijo rodov.

Odrpta ostaja rešitev prenosa znanj o obdelavi podatkov med različnimi organizatorji ROT-ov, prenova priročnika za igre, priročnika za vodniške tečaje ter **zlet 2017**. Delovna skupina, ki se je na skupščini ukvarjala z njim, je zbrala veliko idej za aktivnosti in ureditev prostorov na taboru, poudarili so, da si želijo več kulture in športa! Le okoli starosti udeležencev se niso zedinili.

Na skupščini se je odprlo vprašanje **starostnih kategorij**: ali ne bi raje postavili prehoda glede na razrede v osnovni šoli? Nina Kapelj je predlagala, da se najprej preveri stanje na terenu.

V novi preobleki

Načelnica komisije za odnose z javnostmi Živa Novljan si je s komisijo zadala: vzpostavitev dvosmerne komunikacije s taborniki, z zunanjimi javnostmi in krepitev pripadnosti gibanju. Poskrbeli so za ažurnost in dodelanost **Informatorja**, Stenčasa, taborniških strani na družbenih omrežjih. Opravljena je prenova **baze članstva in celostne grafične podobe ZTS**: popravki logotipa, nov dopisni list in nove taborniške izkaznice! Tu je še **Pripravljeni pomagati**, akcija zbiranja materialne pomoči za begunske otroke.

Vabilo za sponzorstvo mladinske oddaje **Male sive celice** in sodelovanje z revijo **Pil**, v kateri izhaja taborniški strip, kažeta na to, da nas družba vidi kot pozitivni zgled mladim. Za KOJO pa je še uspešno speljan 60. letnik revije Tabor, ki ga je pripravljala nova uredniška ekipa.

Pred KOJO ostaja še: dokončanje prenove grafične podobe, organizacija tečaja za predstavljanje tabornišтва, oblikovanje skupine za pripravo spletnih vsebin, taborniški TEDx ter zasnova strategije komuniciranja v ZTS.

Nov izobraževalni sistem

Komisijo za vzgojo, izobraževanje in delo z odraslimi vodi Jona Mirnik, z namestnikoma Vesno Istenič in Gašperjem Cerarjem. Za cilj so si zadali vzpostavitev izobraževalnega sveta, kakovostno izobražene vodje tečajev, vzpostavitev funkcije načelnika za izobraževanje na območni ravni. KVIDO je uspešno izvedel poletne tečaje in vpeljal modularno **Taborniško akademijo**, ki je bila dobro sprejeta. Oblikovali so **ново izobraževalno shemo**, ki letos že stopa v veljavo in ki se še mora izkazati.

Vodja **šole za vodje** Gregor Matavž je na skupščini izvedel test. Z dvigovanjem rok so člani skupščine podali odgovore na njegova vprašanja, najbolj grenka pa je bila bora peščica rok, ki je odgovorila pritrdilno na vprašanje: Ali izvajate dober program? Na srečo bodo letos v Bohinju poleg organizacijskega usposabljalni tudi programskega vodjo.

Vpeljuje se še **Gozdna šola**, ki bo pomagala dopolniti osnovna znanja pri tabornikih. Delovna skupina je na skupščini ob tej temi ugotavljala, kako se pripravi taborniška dogodivščina, in sklenila, naj bo kot taka promovirana Gozdna šola in ne kot tečaj, da bi pritegnila tabornike. Na skupščini se je tudi podelilo nazive Wood Badge in ALT ter izreklo zahvalo izobraževalcem v ZTS.

KVIDO čaka še oblikovanje vizije delovanja do leta 2021, iskanje PR-ovca, podpora vodniškemu tečaju na Podravskem območju, delo na **timu izobraževalcev ZTS in ALT**, ki bo letos potekal po dveh letih.

Slovenija dobro zastopana v tujini

Eva Bolha, načelnica komisije za mednarodne dejavnosti (KMD), si je pred enim letom želela dobro pripraviti predstavnike, ki bodo Slovenijo predstavljali v tujini, vzpostaviti učinkovit sistem sledenja skupin, ki prihajajo k nam, vpeljati mednarodni program za PP-je in RR-e. Naši taborniki so se udeležili vseh bistvenih srečanj in **izobraževanj WOSM**. S teh odprav prinašajo pomembne ugotovitve: npr. kako visoko cenjen je pri WOSM naš Program za mlade.

Naša odprava je lani obiskala **jamboree** na Japonskem, aktivno se pripravljata odpravi na letošnji francoski **Roverway** in prihodnji **MOOT**. Roverway še išče vodnika! Že letos naj bi organizirali **mednarodni ALT** ter srečanje **skupine SEE** - skavtskih organizacij iz južne Evrope. Jeseni bo voljen nov evropski komite, čemur bomo budno sledili.

Pogovarjajmo se

Izboljšanju komunikacije v Zvezi se je posvetil tudi Miloš Borovšak, pomočnik načelnika ZTS za območja. Izvršni odbor že **obiskuje rodove**, da bi od njih dobil poglobljene informacije o tem, kaj potrebujejo. Odprta ostajata še vprašanje **kriterijev za črpanje finančnih sredstev** za območja, ki se bo reševalo na kolegiju načelnika ZTS, in priprava **orodij za samoocenjevanje rodov**. Na skupščinski delovni skupini so taborniki razmišljali o funkciji območij in podali idejo, naj območja prevzamejo nekaj nalog, ki so do zdaj bolj pripadale rodovom, da se okrepi njihova vloga.

Skupščina je sprejela dva sklepa: soglaša s presopom **Rodu dveh rek Medvode**, ki je bil do sedaj del obljublanskega območja, v gorenjsko območje. Mariborsko območje se odslej imenuje **Območna organizacija ZTS - Podravje**.

Izboljšani odnosi in balance

Ena glavnih usmeritev mandata Domna Uršiča, načelnika ZTS, je rast organizacije. Zavezal se je še k finančni sanaciji Zveze in vzpostavitvi uspešnega delovnega sistema. Zakladničarka ZTS Helena Harej si je zadala vzpostavitev skupine finančnih strokovnjakov, racionalno upravljanje s sredstvi ZTS, okrepitev Taborniške fundacije in nova usposabljanja za blagajnike. Skupini, usposabljanjem in pomoči rodovom pri pridobivanju sredstev se bo posvetila v prihodnje.

Sicer pa pogledjmo stanje: naše članstvo rase. Finančna situacija je stabilnejša kot pred letom dni. Veliko je prispeval angažma **Strokovne službe** kljub zmanjšani postavi: Mateja Justin, Matic Stergar, Ivo Štajdohar, Tadej Pugelj. **Nadzorni odbor** (Matej Černigoj, Jasna Vinder, Aleš Skalič) je nadzoroval poslovanje ZTS in podajal predloge. Pomagalo je tudi **varčevanje**, pa racionalizacija stroškov in partnerstva: oddaja Gozdne šole **CŠOD Bohinj** in dotacija **Urada RS za zaščito in reševanje**, pridobljena tudi zaradi begunske krize. Stanislav Lotrič, predstavnik URSZR, se nam je na skupščini za sodelovanje lepo zahvalil.

Prišel se je **proces izboljšanja delovnih odnosov** med IO in strokovno službo: večji nadzor nad delom, zastavljanje obvladljivih ciljev, kakovostnejša komunikacija. Uvaja se **Prostovoljski kodeks**, ki bo razrešil vprašanje pravic in odgovornosti prostovoljcev v ZTS. Če bi bil ta delovni sistem že vzpostavljen, bi bolje določal tudi npr. proces podeljevanja **nagrad za delovno uspešnost zaposlenih v ZTS**. Strokovni sodelavci naj bi za pomemben prispevek k reševanju finančne situacije prejeli nagrade za delovno uspešnost. Sklep je bil obravnavan v skupščinski delovni skupini, a nekaterim v skupščini se nagrade niso zdele upravičene. Glasovanje se je ponovilo zaradi napake v glasovanju. Mnogi taborniki so zato dobili občutek, da je na račun tega trpelo načelo demokratičnosti. Gre pa prej za nespretno voden in za prostovoljsko vodstvo zveze zahteven proces. Sprejet je bil sklep o sredstvih, ki se lahko namenijo za nagrade, o morebitnem izplačilu pa bo odločil Izvršni odbor po zaključenem procesu ocenjevanja dela zaposlenih ter za leto 2016 vzpostavil jasnejša in preglednejša merila.

Sprejeli smo še te sklepe: gibanje prihodkov in odhodkov naj se skrbno spremlja, finančni načrt naj se sproti zmerno usklajuje glede na nove prihodke ali stroške. Do konca leta mora IO pripraviti 5-letni poslovni načrt Taborniškega centra Bohinj in nadgradnjo navodil za pripravo večjih akcij. In še - uresničila se nam je lanska želja po **finančnem načrtu**, ki bi bil razumljivejši.

Pa **Taborniška fundacija** pod predsedstvom Zdenke Čebašek Travnik? ZTS je pomagala z likvidnostnim posojilom, kot je obljubila, zbirala je sredstva v akciji Obnovimo gozdove, ohranila vrednost sredstev. V prihodnje namerava ponuditi finančno podporo rodovom.

Ne bojimo se beguncev

Jernej Stritih, starešina ZTS, si je za svoj mandat zadal uveljavljanje taborništv v družbi, organizacijsko prenovu ZTS in razvoj partnerstev pri zagotavljanju javnega dostopa do naravnih dobrin in v podobnih procesih. Da se temu približujemo, pričajo **priznanja**: priznanje RS za prostovoljstvo, plaketa MOL, nazivi naj mladinski voditelj, naj prostovoljec in naj prostovoljski projekt. Na skupščini nam je čestital tudi Tin Kampl, predsednik Mladinskega sveta Slovenija.

Pomemben korak k uveljavljanju taborniških načel v družbi pa je skupščina naredila s sprejemom **stališča do sprejema beguncev**: "Prihodnost je odvisna od tega, kakšni bomo kot posamezniki in kako bomo sodelovali v skupnosti," pravi Stritih. Sprejeto stališče ZTS vsebuje poziv k oblikovanju državnega ter taborniškega programa vključevanja beguncev v slovensko družbo, ki daje vodstvu ZTS legitimnost za aktivno delovanje v tej smeri.

Skupščini, kar ji pripada

Da bi tabornikom omogočili aktivno sodelovanje pri temah, ki jih najbolj zanimajo, je Izvršni odbor na začetek plenarnega dela skupščine postavil poročanje, nato so sledile delovne skupine. Severin in Živa (RČJ Slovenska Bistrica) jih ocenjujeta pozitivno: "Zdelo se nama je, da se je naredilo veliko, ker se je delalo hitro in učinkovito." Tudi Nejc in Jan (RZS Železniki) se strinjata: "Je bolj konstruktivno in sproščeno, glede na to, da so nama govorili, da je na skupščinah dolgčas." A Žiga (RMT Ljubljana) ima zadržke: "Delavnice so dober pristop, a ne za finančni del. Rekel bi, da je to odličen način, kako dobiti rodove, da ti podajo mnenje o stvareh, o katerih ti drugače ne bojo." Zato je skupščina predlagala, naj se programske vsebine urejajo na Akademiji, na skupščini pa finančno-materialne zadeve.

Kljub mešanim občutkom, s katerimi so mnogi zapustili skupščino, in preostalim izzivom, vse kaže na to, da čaka našo organizacijo lepa prihodnost. Ali da je prva etapa na našem dolgem teku prigarano za nami.

Taborniki in pravo tovarištvo

Besedilo: Tea Derguti

Foto: osebni arhiv intervjuvanca

Z dr. Juretom Megličem - Djuro, govorim medtem, ko stoji za poljsko kuhinjo in z ogromno kuhalnico meša vampe za jutrišnjo čistilno akcijo. Vsa njegova družina je vpletena v taborniško dejavnost, z ženo sta se tudi spoznala pri tabornikih in se na eni od akcij prvič poročila. Tudi sina vozi iz Preddvora v Kranj na sestanke RSŽ-ml.

Takole opiše svoje mesto v taborniškem gibanju:

Že lep čas sem zraven, v Rodu Stane Žagar - mlajši, Zvezi tabornikov občine Kranj, pri civilni zaščiti - v enoti intervencijski tabor pa sodelujem zadnja štiri leta. Takšen princip se mi zdi v redu, da starejši taborniki nadaljujemo v enoti, znotraj Zveze tabornikov občine Kranj. Ko je kakšna akcija, imajo rodovi stabilnost, odpade jim skrb za osnovno opremo, ti pa imaš dobro družbo. Zdi se mi, da je Kranj zelo vzoren primer organiziranosti in medgeneracijske solidarnosti pri tabornikih.

Djuro, bil si zraven pri začetkih rutka.net?

Bilo nas je 12 entuziastov, glavni je bil Bubi iz Cerknega, pa Ločan Samo. Takrat so nas katoliški skavti prehiteli s skavt.net in smo zato sklenili v podporo rodovom vzpostaviti spletni strežnik rutka.net. Najbolj so zaživel forumi, saj so rodovi na ta način začeli komunicirati, objavljali so informacije, literaturo ... Tega prej ni bilo. To je bilo leto 1998 in rutka.net je bil ažuren digitalni servis.

Hoteli smo tudi, da bi imel vsak tabornik svoj poštni predal, e-mail s končnico @rutka.net, vendar tega zaradi pomanjkanja sredstev nismo izvedli. Potem pa je tako ali tako kmalu prišel Google.

Bil si tudi propagandist ZTO, kjer ste prednjačili celo pred ZTS-om?

Začeli smo s spletno stranjo za predstavitev taborništva, promovirali smo taborniške akcije, uvedli smo spletno rezervacijo in pregled zasedenosti TC Marindola, izvajali smo podporo rodovom s tiskom plakatov in drugih promocijskih gradiv, intenzivno pa smo začeli komunicirati tudi z novinarji. Izdajali smo tudi svoj časopis Kranjski tabornik, prvega sta zasnovala Malus in Šeki leta 1997 ob 45-letnici kranjskega taborništva, nadaljevala sva s Pipcem. Naklada je bila približno 800 izvodov.

Tvojim taborniškim začetkom pa bi lahko rekli ljubezen na prvi Marindol ...

Začel sem dokaj pozno, v prvem letniku faksa me je sošolec Bedr povabil na zimovanje z Rodom Stane Žagar - mlajši. Moja prva naloga je bila izpeljati "Marindolovizijo". Nato sem spomladi organiziral hajk za GG-je, kar do tedaj ni bila praksa v rodu. Šli smo iz Podljubelja na Kofce, Šijo, do doma pod Storžičem in nato čez Malo Polano do Gorič. Štiri dni dežja, ki je nato še naprej spremljal moje nadaljnje akcije.

Slišala sem, da si imel na začetku v rodu neko zanimivo funkcijo? Velja pa tudi omeniti, da si bil še starešina RSŽ-ml in načelnik ZTO Kranj.

Bil sem rodov komercialist in za prvo akcijo sem celotno vodstvo RSŽ-ml opremil z gojarji Planika.

Velik uspeh je leta 2001 doživela elektronska izdaja tvojega priročnika Kako uspešno pripraviti in izpeljati taborjenje. Glede na to, da se bližajo poletna taborjenja, nam zaupaj, na kaj moramo biti še posebno pozorni pri izvedbi?

Tako je, v dveh mesecih jo je snelo 12.000 ljudi. Očitno so bile informacije o tem zelo dobrodošle. Vsem taborovodjem bi pa rekel: prostore verjetno že imate, najvažnejše je, da imate okoli sebe dobro ekipo ter da date poudarek kreativnemu programu, predvsem tako, da otroci skozenj spoznajo sami sebe in razvijajo svojo ustvarjalnost.

“

Ve se, za kakšne vrednote se zavzemamo in tega nas ne bi smelo biti strah in sram povedati naglas.

Imaš zanimivo poklicno pot: od asistenta do profesorja na Fakulteti za organizacijske vede, nato na povabilo ministra Gjerkeša v vlado, kjer si bil direktor Urada za lokalno samoupravo in regionalni razvoj. Bil si tudi podžupan Tržiča, ki je pred kratkim dobil nagrado Zlati kamen za razvojni preboj, kajne?

To je bila pozitivna izkušnja, ker smo vse izzive tako uspešno in s pametjo rešili, kar dokazuje tudi nagrada. Rad imam izzive, brez njih ni življenja. Najprej je potrebno vedeti, kaj želiš doseči, imeti voljo in vztrajnost. Nikoli ne obupaj pri prvi ali drugi oviri.

Kot član Evropskega odbora regij si imel tudi diplomatski potni list. Kaj meniš o taborništvu in politiki?

Vanjo bi moralo iti več tabornikov, ker so poštene, dobri ljudje in bi s pravimi nameni delali za javno dobro, kar pa dandanes večinoma žal ni tako. Stališča tabornikov, ki so zapisana v osnovnem poslanstvu, so dovolj jasna. Ve se, za kakšne vrednote se zavzemamo in tega nas ne bi smelo biti strah in sram povedati naglas, seveda brez strankarskega prizvoka. Seveda pa ne govorim o tem, da bi se ZTS vključila v politiko kot stranka ali se opredelila za posamezno stranko. ZTS je civilnodružbena organizacija.

Zraven si bil tudi pri pisanju pomembne taborniške knjige, ki je izšla ob 50-letnici kranjskega taborništva. V njej so zajeta pričevanja tudi taborniških starost.

S Pipcem in Marklom smo postavili osnovno shemo, ki vključuje predvojno skavtstvo in gozdovništvo, zgodovino organizacije, pregled taborništva od 1951 naprej, taborniške prigode in intervjuje z ljudmi, ki so doživeli začetke.

Slišal sem zelo zanimive življenjske zgodbe. Pogovori s temi posamezniki so mi vlili veliko zdravega optimizma in mi pokazali, da je najpomembnejše, da v življenju vedno gledaš naprej in se ne obremenjuješ s preteklostjo. Najbolj zanimiva sta mi bila pogovora s predvojno skavtino Ivanka Šorli in prof. dr. Dušanom Petračem, ki je bil zaposlen v NASI.

Če bi te danes, konec koncev je že skoraj 15 let od izdaje, nekdo intervjuval za novo izdajo knjige, kaj bi rekel?

Bodite aktivni v življenju, bodite optimistični in ne pozabite na svoje taborniške tovariše. Edino pri tabornikih še živi tisto pravo tovarštvo.

Besedilo: Živa Novljan, fotografija: Pija Šarko

Prejemniki naziva ALT, od leve: Jona Mirnik, Sebastjan Rechberger, Maša Pavlič, Gašper Cerar, Maja Kramar, Davor Kržišnik, Nina Kapelj.

Podelitev oznak Wood Badge in nazivov ALT

Na 35. skupščini ZTS, ki je 19. marca potekala v Kamniku, so Jernej Stritih, starešina ZTS, Domen Uršič, načelnik ZTS, in Jona Mirnik, načelnica za vzgojo, izobraževanje in delo z odraslimi (KVIDO), podelili oznake Wood Badge in nazive Assistant Leader Trainer vsem, ki so v preteklem letu opravili posamezno izobraževanje in zagovarjali uspešno izvedene projekte.

Oznake Wood Badge so si prislužili:

- Žiga Gregorin, RJZ Velenje: Vzpostavitev sistema PP klubov
 - Rok Kepa, RPE-J Zagorje: Načelništvo RPE-J
 - Gregor Matavž, RKJ Ravne: Postavitev dolgoročne platforme delovanja rodu
 - Matic Dolenc, RZŽ Žiri: ROT 2012
 - Žiga Brenčič, RMT Ljubljana: Močvirski orientiring
 - Marko Sirše, RJZ Velenje: Dvig tehničnega znanja na področju mnogoboja v rodu
 - Naziv ALT so si prislužili:
 - Nina Kapelj, RKV Postojna: Izobraževanje mentorjev PzM
 - Jona Mirnik, RTV Topolšica: Uvajanje PzM na Tečaj orientacije in topografije
 - Davor Kržišnik - Jolbe, RSŽ-ml Kranj: Vodniški tečaj GOOT
 - Maja Kramar, RR Ljubljana: Vpeljava sprememb v vodniški tečaj
 - Gašper Cerar - Gape, RMT Ljubljana: Mentoring
 - Maša Pavlič, RGT Novo mesto: Vodja vodniškega tečaja Dolenjske in Bele krajine
 - Sebastjan Rechberger, KR Kranj: GOOT modularno izobraževanje o osnovnih taborniških znanjih
- Vsem prejemnikom priznanj še enkrat čestitamo!

Poznaš kakšno dobro igro?

Je to morda najljubša igra tvojih članov? Jo hraniš v svoji glavi in skušaš med druge tabornike razširiti ob vsaki priložnosti? Svojo idejo lahko vpišeš v obrazec, ki ga najdeš med novičkami na Stenčasu, in lahko se zgodi, da bo prav tvoja ideja našla mesto v novem taborniškem priročniku Igre!

ALT 2016

Izobraževanje ALT (Assistant Leader Trainer) oziroma izobraževanje za taborniške izobraževalce bo letos znova potekalo. Tečaj se bo odvil med 27. aprilom in 1. majem. Namenjen je vsem tistim tabornikom, ki v ZTS skrbijo za takšno ali drugačno izobraževanje - vodje vodniških tečajev, mentorje specialističnih tečajev ali pa pripravljavce modularnih izobraževanj. Namen tečaja je razvijanje kompetenc na področju organizacije izobraževalnih dogodkov v okviru izobraževalne sheme ZTS, posredovanja znanja glede na učne cilje, udeležence in vsebino, vodenja procesa učenja v skupini in zagotavljanja podpore udeležencem izobraževanj v obliki mentorstva. Rok za prijavo je sicer že potekel, ekipa organizatorjev tečaja ALT pa se nadeja nove zagnane generacije izobraževalcev, ki bodo izobraževanja v ZTS popeljali še stopničko višje!

ZTS išče novega sodelavca

V ZTS iščemo novo sodelavko ali sodelavca za delovno mesto višji strokovni sodelavec za finance, nabavo in investicije. Razpis delovnega mesta je objavljen na portalu Mojedelo.com. Vabljeni, da se prijavite ali razširite besedo!

Kaj lahko storijo mladinske organizacije za zdravje mladih?

Besedilo: Katarina Bačnik

V okviru projekta Za zdravje mladih je 17. marca v Ljubljani potekal posvet, na katerem so bili predstavljeni izsledki raziskav o vlogi mladinskega sektorja pri promociji zdravega življenjskega sloga med mladimi.

V raziskavo, ki jo je predstavila Daša Kokole, strokovna sodelavka pri Mladinski zvezi Brez izgovora, so bili vključeni predstavniki mladinskih organizacij, ki se v splošnem zavedajo pomembnosti področja zdravja. Strinjajo se, da bi tej tematiki morali nameniti več pozornosti, časa in konkretnih aktivnosti mladinskih organizacij. Poleg po večini pozitivnih vplivov mladinskih organizacij na zdravje mladih je opazen tudi negativen vpliv na področju alkohola in pa preobremenjenost prostovoljcev ter zaposlenih v mladinskih organizacijah.

Dr. Metka Kuhar s Fakultete za socialno delo, avtorica raziskave Mladinsko delo in promocija zdravega življenjskega sloga, je povedala, da je pomembno orodje mladinskih delavcev in voditeljev **pogovor**, ki pomaga mladim, da prepoznajo svoje potrebe in delajo na njih. To so lahko tudi potrebe, povezane z zdravjem. Poudarila je tudi, da se je treba zavedati problematike pretirane skrbi za zdravje, ki je vse bolj prisotna v naši družbi.

Dr. Tanja Kamin s Fakultete za družbene vede, strokovnjakinja za socialni marketing, je poudarila, da informiranje in ozaveščanje o posledicah nezdravih izbir ni zadosti, treba se je usmeriti v spreminjanje vedenj pri mladih.

V drugem delu posveta so udeleženci sami oblikovali konkretna priporočila za spodbujanje zdravega življenjskega sloga med mladimi. V manjših skupinah, v katerih pa večinoma ni bilo predstavnikov tabornikov, so razmišljali o tem, kakšne dejavnosti izvaja zdrava organizacija, da v svojem okolju razvija zdrave posameznike. Med njihovimi ključnimi priporočili je bilo **zavedanje vpliva**, ki ga imajo vodstva organizacij na svoje člane, in pomen zgleda med starejšimi in mlajšimi člani, spodbujanje k zdravim aktivnostim ter **življenje z naravo**.

Da bi promocija zdravja postala vidnejša v mladinskem sektorju bi bilo potrebno zagotoviti dolgoročno financiranje večjih in bolj celostnih projektov na področju zdravja ter sodelovanje med organizacijami. Izpostavili pa so tudi, da je potreben preskok v miselnosti mladih, ki vrednoto zdravja po pomembnosti postavljajo v poznejša življenjska obdobja.

Tudi taborniki se moramo večkrat vprašati, kaj lahko storimo, da bo naša organizacija - in s tem mi sami ter naši člani - postala bolj zdrava. Zdrav življenjski slog mladih je temelj za njihovo zdravje v nadaljnjem življenju. Pri tem imamo taborniki velik vpliv in prav je, da ta potencial dobro izkoristimo.

Foto: Rok Rakun / rrakun.com

Medvedki in čebelice praznujejo 100 let

Besedilo: Eva Bolha, fotografija: Matic Pandel

Lord Baden-Powell je leta 1907 pričel taborniško zgodbo, ki traja še danes. Ni pa pričakoval, da bodo taborniki že takoj postali tako priljubljeni, da se jim bodo hoteli pridružiti tudi otroci mlajši od 12 let. Zato je leta 1916 ustanovil novo starostno vejo, ki jo je poimenoval **skavti mladiči** (ang. Cub Scouts). Dve leti kasneje je izdal še prav poseben Priročnik volčjega mladiča (ang. The Wolf Cub's Handbook) in ga opisal kot "jed, ki jo stari volk ponudi svojim mladičem". Osnovalec ga je na podlagi Knjige o džungli in vanj vključil praktične napotke za delo s to starostno skupino.

Danes je v Svetovno skavtsko organizacijo vključenih kar 13 milijonov otrok, starih med 7 in 11 let. V to množico pa seveda spadajo tudi naši medvedki in čebelice, ki so sicer najštevilčnejša starostna skupina v ZTS.

Zato čestitke vsem zdajšnjim in nekdanjim medvedkom in čebelicam ter tistim, ki smo po srcu še vedno MČ-ji, saj že 100 let ustvarjamo prisrčne, razigrane, poučne, zabavne in neponovljive zgodbe!

Vir: ScoutScan

Skavtski pozdrav "mladičev"

Takole pa je v BiPi v priročniku opisal pozdrav skavtov mladičev: "Skavti mladiči so imeli svoj skrivni pozdrav. Kadar so srečali druge člane ali svojega vodnika, so dvignili desno roko, iztegnili kazalec in sredinec v obliko črke V in se z kazalcem dotaknili svojega pokrivala.

In zakaj dva iztegnjena prsta? Ker so s tem želeli prikazati volčjo glavo z iztegnjenimi ušesi, saj vsak prst simbolizira eno uho."

Nejc vabi k sodelovanju: Deli z nami svojo najljubšo MČ dogodivščino. Pošlji jo na suetko.tabornik@gmail.com ali jo objavi na FB strani Suetko Tabornik z oznako #Cubs100!

V Zapotoku smo se delali Francoze

Besedilo: Iva Š. Slosar, fotografija: Jure Pučnik

Taborniki z različnih koncev Slovenije že nekaj časa zagreto snujemo načrte za avgust, ko se bomo udeležili Roverwaya 2016 v Franciji. Tako se nas je nekaj čez 70 udeležencev v prvem marčevskem vikendu zbralo na drugem srečanju odprave.

V Zapotoku, kjer nas je pričakal tudi sneg, smo se zbrali ob 9. uri in še pred zborom si je vsak izmed nas okoli vratu zavezal svojo novo bordo rutko s skoraj pristno idrijsko čipko. Nato smo nekaj časa preživeli na delavnicah, ki smo jih že vnaprej pripravili sami. Vsak vod je pripravil svojo delavnico, ki jo je vodil nekdo izmed članov tega voda. In lahko mi verjamete, da so bile dejavnosti sila raznolike. Lahko si izbral in izkusil vse od masaže, Twisterja, Dixita pa do zaporniškega Activityja, petja ob kitari ter se celo učil narediti francoza iz umetne mase - obesek za rutko v obliki francoskega ključa. Sledilo je odlično kosilo, makaroni s tuno in paradižnikom, tako da nihče ni ostal lačen. Ko pa smo si odpočili in se oddahnili od obilnega obroka, smo se, kakor se za prave tabornike spodobi, odpravili še na orientacijo po Zapotoku. Pot ni bila prezahtevna, ravno toliko, da smo se malce razmigali in se nadihali svežega zraka. In kmalu po vrnitvi smo si že privoščili malico ter se družili, vodniki pa so se na sestanku vodnikov pogovorili o pomembnih rečeh. Potem smo se sestali po delovnih skupinah, ki smo jih določili na prvem srečanju in

se tako razdeljeni lotili vsak svojega dela. Delovne skupine, po katerih delujemo, so: celostna podoba, skupna oprema, novinarstvo, pot - home hospitality in cekinčki. Na tem mestu je vredno omeniti še to, da smo si z največ objemi prislužili donacijo na natečaju Objem topline, ki jo vsak mesec razpisuje Dormeo!

Nato smo povečevali in v sosednji stavbi nadaljevali z večernim programom. Zabavali in nasmejali smo se ob impro točkah ter poplesavali pri vsem znani igrici Rim šim šim. Da petja ob zvokih kitare pozno v noč niti ne omenjam.

Naslednje jutro so se tisti najbolj zagreti odpravili na telovadbo, potem pa smo se vsi skupaj zbrali pri zajtrku. Ko smo se okrepčali, smo se seznanili z delom in dogovori vsake izmed delovnih skupin ter si zastavili neke skupne cilje. Nekateri so se šli nato malce razmigat na sneg s strateško igro, drugi so se odločili za sprehod, spet tretji so se družili in se greti v koči. Potem smo samo še vse lepo počistili in pospravili za sabo, pojedli ter se do odhoda družili prosto po Prešernu. Še pod vtisom tega super, sproščenega in zabavnega vikenda pa smo že v pričakovanju našega tretjega srečanja odprave v juniju!

Mlad in samozaposljiv

Besedilo: Emil Mumel, fotografija: Miha Rušnik

Tako kot so se končale počitnice, se je končal tudi mednarodni mladinski projekt na Skomarju, ki je trajal od 19. do 27. februarja 2016.

Mladinske izmenjave se je udeležilo po osem mladih in vodja iz Romunije, Češke, Hrvaške in Slovenije. Projekt je bil sofinanciran v okviru programa Erasmus+, ki ga v Sloveniji pokriva zavod MOVIT. To je bil sedaj že drugi del tega projekta. Prvi del smo izvajali od 10. do 17. oktobra v Solinu pri Splitu.

Skrozi oba dela so se mladi spoznavali z različnimi domačimi obrtni in poklici, ki jih bodo kasneje lahko koristili kot dodatne možnosti samozaposlitve.

Program na Skomarju je bil pester in zelo zanimiv, saj smo pripravili delavnice polstenja volne, ustvarjanja izdelkov iz volne, papirnatih rož iz krep papirja, oblačenja ograje in izdelave ptičje krmilnice, manjkala niso niti predavanja o socialnem podjetništvu, smučanju in teku na smučeh, obiskali smo Celje in kmetijo Flis v Spodnjih Grušovljah, vse skupaj pa začinili z veliko druženja, prijateljevanja, dnevnimi evalvacijami in še in še aktivnostmi.

S pravi pristopom do mladih, načinom vodenja, veliko mero dobrega pedagoškega pristopa, kreativnostjo in veliko mero tolerance je program zelo uspešno koordiniral in vodil Jan Orož. V veliko tehnično pomoč in podporo mu je bil Jan Esih. Za snemanje in nastanek filma ter slikovno podporo sta poskrbela Jan Godec in Miha Rušnik.

Pri nas ideje o mladinskih izmenjavah in mednarodnih projektih trajajo že vse od leta 2004. V tem času smo že organizirali kar nekaj izmenjav in se jih tudi precej udeležili. Na eni od izmenjav na Češkem se je pojavila tudi ideja, da bi se soočili s problematiko zaposlovanja mladih. Tako je nastal okviren načrt, našli smo partnerje in začeli s pripravo projekta. Projekt smo prijaviли na zavod MOVIT in po odobritvi smo pričeli z intenzivnimi pripravami programa in delavnic.

Naš cilj delavnic in celotnega projekta je bil, da mladim poka-

žemo čim več možnosti samozaposlitve z izvajanjem različnih domačih obrti, ročnih spretnosti in starih običajev. Program smo popestrili še s pridobivanjem večšin smučanja in teka na smučeh, z igrami, družabnimi večeri, delavnicami o timskem delu, ledolomilci (igrami), predavanjem o socialnem podjetništvu in še bi lahko naštevali.

Program smo izvajali v prostorih taborniškega doma na Skomarju in tudi v prostorih KUD Jurij Vodovnik Skomarje, KS Skomarje, stari Pohorski hiši. Ob slovesu smo si obljubili, da se čim prej zopet srečamo na kakšni mladinski izmenjavi v Sloveniji ali v kateri od partnerskih držav in organizacij!

Nejc deska po spletu: Več informacij in slike si lahko ogledate v Facebook skupini Mlad in samozaposljiv ter na straneh Rodu Zelena Rogla Zreče.

Klub Hrčki na obisku v Beogradu

Besedilo: Rok Kepa in Robert Tell, fotografija: Eva Škofic

Klub taborniških zbirateljev Hrčki se je odzval vabilu Odreda izviđača Mihajlovac in se v petek, 4. marca, z zbirko našitkov v prtljažniku kombija odpravil na 24. sejem zbirateljev.

V Beograd smo po dolgi in (ne)naporni vožnji, ki smo si jo popestrili z iskanjem 'geozakladkov' na avtocestnih postajališčih, prispeli v večernih urah in se namestili v prostorih Odreda izviđača Breza. Sobotno dopoldne smo dobro izkoristili, saj je bil tople in sončen dan, raziskali smo kalamegdansko trdnjavo, obiskali vojaški muzej na prostem ter nenačrtovano spoznali še skavte iz Anglije. Pozno popoldne smo odšli v srednjo kemijsko-prehrabeno tehnično šolo, kjer smo postavili razstavo in jo uredili za naslednji dan. Pripravili smo kar 14 različnih boksov z razstavljenimi našitki ter veliko slovenskimi ruticami. Na tem mestu bi se radi lepo zahvalili tudi pisarni ZTS, ki je prispevala nekaj razstavljenih stvari. Sobotni večer smo zaključili z druženjem ob kitari.

Nedelja je bila za nas dan D. Na prostor, kjer je razstava potekala, smo prispeli že v jutranjih urah in opravili še zadnje popravke, Rok in Šmeki pa sta pripravila tudi mizo za menjavo taborniških zadev, ki na takem sejmu ne sme manjkati. Prav tako smo s pomočjo agencije SPIRIT aktivno promovirali našo državo.

Sejem so otvorili z nagovoroma starešine odreda

in predstavnika občine Beograd - Čukarica. Sejem pa ni bil namenjen le taborniškimi zbirkam. Udeleženci so lahko na sejmu predstavili katero koli svojo zbirko, tako smo si lahko ogledali zelo različne razstave - od vrečic s sladkorjem in ovitkov čokoladic do značk, znamk in prtičkov. V času sejma je potekalo tudi glasovanje za najboljšo zbirko po mnenju udeležencev, posamezne razstave pa je ocenjevala tudi petčlanska strokovna žirija. Tudi mi, klub Hrčki, smo za svojo zbirko prejeli dva pokala - **pokal za najboljšo razstavo po mnenju udeležencev** in **pokal za najboljšo razstavo po mnenju žirije**, česar pravzaprav nismo pričakovali, smo pa bili nagrade seveda zelo veseli. Omenjeni smo bili celo v časopisu Politika. Po podelitvi nagrad in fotografranju smo razstavo pospravili, se še oglasili na odlični večerji pri naših gostiteljih in se odpravili v Ljubljano.

Zmagovalno razstavo iz Beograda si boste lahko ogledali na letošnjem Feštivalu, prisoten pa bo tudi menjalni kotiček. Zato ne pozabite prinesiti s seboj kakšnih taborniških stvari, na primer našitkov, rutk, priponek, da se boste lahko v menjavi preizkusili tudi sami!

GG race 2016

Besedilo: Zala Prašnički, fotografija: Pija Šarko

GG race je tekmovanje, ki se od drugih razlikuje v tem, da lahko tekmujejo le lastniki zelene rutke. Letošnje se je odvijalo na osnovni šoli Zalog pri Ljubljani in v njeni okolici.

Okoli 16. ure smo se ekipe prijavile in se udobno namestile v telovadnici. Sledil je zbor in prejeli smo pomembnejše informacije glede poteka tekmovanja. Po rešenih topografskih testih in vrisovanju smo se udeležili zanimive igre, ki je potekala na dvorišču šole. Po pisku siren smo se premikali od enega območja k drugemu, dobivali podpise za vsako zmago pri posameznih igricah in spoznavali nove ljudi. Za večerjo smo imeli slasten šmoren, potem pa prost večer ali bolje rečeno noč. Po celotnem prostoru je bilo kljub ugasnjenim lučem videti iskrice v očeh in slišati zven kitare ter petja.

Naslednjo jutro nas je zbudil vonj kave in pašte. Glede na številko ekipe smo štartali ob različnih urah. Tako smo se podali na progo, ki je bila dobro in pregledno označena. Prva KT je bila hitrostna etapa, na drugi smo se preizkusili v teoriji in praksi prve pomoči, četrta KT je bila kar malo nevarna, saj smo po določenih stopinjah in dolžini iskali "mine" na polju,

na peti točki smo se spopadli s taborniškimi kvizom, na naslednji so naš prihod pričakovali pod določenim kotom, na sedmi KT smo mahali z zastavicami, kajti pokazati smo hoteli svoje znanje signalizacije, deveta točka pa je v nas iskala nekaj smisla za prostor in barve - skica terena nam je vzela kar nekaj moči, na vsej poti pa so bile tri mrtve točke.

Po vseh teh korakih in desetih postajah smo le prišli nazaj na mesto naše namestitve, oddahnili smo si, z našo lakoto pa so opravili odlični kuharji. V preostalem času je padla partija enke, manjkalo ni niti petje ob kitari. Na podelitvi so najboljše tri ekipe v kategorijah GG mlajši in GG starejši prejele zasluženo nagrado, primerno pa smo se tudi zahvalili organizatorjem tekmovanja. Tako se je tekmovanje končalo in odpravili smo se domov. Presenečenja na poti in druženje z vrstniki pa so povzročili, da bo to tekmovanje pri nas vedno zapisano kot nepozabno in neponovljivo!

GG mlajši

1. Kumarice.com, RLA
2. Levi, RR
3. Mamuti, RTT

GG starejši

1. Norci, RPK
2. Zajčki, RBS
3. Garfieldi, RSV

NOT 2016

Besedilo: Martin Justin, fotografija: Urban Lečnik Spaić

Letošnje, 39. Nočno orientacijsko tekmovanje je potekalo v Sostrem v soboto in nedeljo, 19.-20. marca 2016.

Ob desetih zjutraj v soboto je v Planici več tisoč športnih navdušencev, zazrtih v nebo, navijalo za slovenske smučarske skakalce. Istočasno je v kamniškem Domu kulture na 35. skupščini ZTS sedelo več kot sto načelnikov in starešin - predstavnikov slovenskih rodov. In ravno ob tej uri se je nekaj zaspanih Močvircev zbralo pred rodovim skladiščem, da pripravijo opremo in jo pripeljejo v Sostro, kjer se je začelo 39. Nočno orientacijsko tekmovanje.

No, ne še čisto, okoli 12. ure so prišli še kontrolorji in ostali pomočniki, ob 15. uri prve ekipe ... Vsaj tiste, ki niso vročekrvno razpravljale o nagradah za strokovno službo ZTS, okoli 17. ure je sledil zbor. Ob pol sedmih zvečer so se tekmovalci začeli potiti nad topotesti in vrisovanjem, uro kasneje pa še na progi, kjer so se preizkusili v različnih klasičnih nalogah - signalizaciji, minskem polju, hitrostni etapi in na KT presenečenja, kjer so morali s pomočjo orientacijske karte čim hitreje najti pet prizem, ki so bile postavljene v bližini kontrolne točke. Po prehojeni progi so organizatorji tekmovalce spet razočarali z juho, kar pa ni preveč vplivalo na sproščeno in dobro vzdušje, ki je prevevalo celotno tekmovanje.

Za nami je torej še en uspešen NOT, tekmovalci imajo zdaj dovolj časa, da naberejo še več kondicije in najdejo odgovor na vprašanje kaj je karta, organizatorji pa, da jih naslednje leto presenetijo ob 40-letnici NOT-a!

Mnenja

Letošnji NOT na kratko: 4 ure orientacije, topla juha na cilju, nato pa kitara v telovadnici do 5h. Skratka, bilo je super, pa še znotraj časovnice nam je uspelo prehoditi progo.

Die Unglaublichen, RSŽ-ml

Definitivno "not just a walk in the park", zahtevno toda prijetno, ob spoznanju, da si zmoget in zmagal (skoraj). Juha ni bila najboljši obrok, ki smo ga zaužili po nočnem tekanju po gozdu, ampak sta bila zato petje do jutranjih ur in jutranja novica o drugem mestu toliko bolj prijetna! Še eno super tekmovanje.

Gud Vajbrejšn, RS

Veseli nas, da lahko tekmovanje na tako visokem nivoju organizirajo vedno mlajše vodje in s tem pokažejo svojo odgovornost. Proga je bila nekoliko lažja kot lani, probleme smo imele le z eno KT in prepočasno hojo in posledično z veliko negativnimi točkami. Kljub problemom na progi smo zasedle 2. mesto.

Dvojna kava z mlekom, RSV

Rezultati

PP ženske: Šunke, RPK

PP moški: Die Unglaublichen, RSŽ-ml

Grče ženske: Tiste brez kondicije, RPK

Grče moški: Svakog dana u svakom pogledu sve više i više napredujem, RST

Korenine: Sami Posebni Primerki

Solo: Aljaž Č.

Skupno: Rod skalnih taborov Domžale

Kranj ni več usran

Besedilo: Zala Šmid, fotografija: Žan Kuralt

Že petnajsto leto zapored smo kranjski taborniki v sodelovanju z ogromno drugimi prostovoljci in organizacijami uspeli domače mesto očistiti neskončnih količin odpadkov.

Vsako leto na tihem upamo, da je zadnjič, ker bodo ljudje nehali smetiti. Stiskamo pesti, da je letošnje leto prelomno. Resnici na ljubo se udeležencem akcije ne godi preveč slabo. Dopoldne preživijo v dobri družbi, na svežem zraku ter ob tem naredijo dobro delo. Nato pridejo na Glavni trg v Kranju, kjer jih pričakajo tradicionalne palačinke in pester spremljevalni program na soncu. Vseeno pa je naša velika želja, da bi se nekoč prvo soboto v aprilu samo dobili na trgu, brez vreč in rokavic. Če (ali raje ko) se to uresniči in bodo ulice, travniki, gozdički in okolica rek v Kranju čisti tudi brez čistilne akcije, obljubimo, da bomo pripravili še bolj zanimiv program. Častna taborniška!

Dogajanje je sicer že zdaj izredno pestro. Organizacijska ekipa s Klemenom Markljem na čelu je letos pod geslom Prihodnost si krojim, za odpadke poskrbim! pripravila številne zanimive delavnice, ki so pritegnile veliko zanimanja tako med taborniki kot naključnimi mimoidočimi. Medtem ko so pridne roke tabornikov, katoliških skavtov, jamarjev, gasilcev, predstavnikov krajevnih skupnosti in drugih prostovoljcev pobirale nezaželene tujke iz narave in mesta, so si mimoidoči v središču Kranja lahko ogledali fotografsko razstavo

o preteklih čistilnih akcijah ali pa se udeležili likovne delavnice. Ustvarjalne duše so se lahko pridružile izdelavi skulpture iz smeti ter risale po tleh s kredami. Otroci so lahko na izmenjevalnici igrač svojo igračo zamenjali za kako drugo, taborniški knjižni molji pa so na Knjigobežnice prinesli že predelano literaturo in poiskali knjige, ki jih še niso prebrali, nato pa srečni odbrzeli poiskat sončen kotiček za branje. Koristno so s prijetnim odlično združili katoliški skavti, ki so postavili geocaching zaklad ter k iskanju povabili člane Geocaching kluba. Ti so med lovom na zaklad počistili smeti v okolici.

Zopet so prostovoljci napolnili nepregledno število modrih vreč za smeti in zelenih zabojnikov. Z grmov v kanjonu Kokre so pobrali kose plastike, ki so pripirali po vodi in se ujeli v veje, v skritih temačnih kotičkih so našli cele škatle nevarnih uporabljenih igel, jame in dna rek so bili zopet polni večjih kosov smeti, kot so kolesa, pohištvo, gradbeni material. 4500 Kranjčanom, ki si želijo živeti v čistem okolju, je sicer uspelo in Kranj ni več usran, a za kako dolgo? Držimo pesti, da akcije naslednje leto ne bo treba organizirati.

Škalska liga 2016

Besedilo: Lea Aristovnik, fotografije: Tomaž Šumah

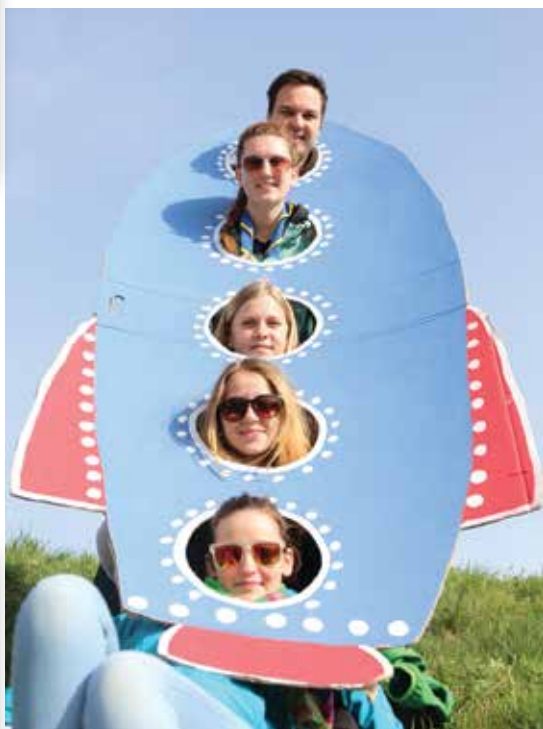
V soboto, 2. aprila, je v Škalah pri Velenju potekalo 16. šaljivo taborniško tekmovanje Škalska liga ka te briga, ki so jo kot vsako leto organizirali vodniki čete Divji volk Škale rodu Jezerski zmaj Velenje.

Tekmovanje sestavljajo zabavne igre, ki se dogajajo pred podružnično osnovno šolo, ter orientiring, ki poteka po bližnji okolici. Na samem orientiringu tekmovalce vseh starosti čaka pet zabavnih kontrolnih točk in pa na podlagi starosti določeno število mrtvih kontrolnih točk. Pred in po orientiringu morajo tekmovalci opraviti tudi naloge, pri katerih pokažejo predvsem svojo iznajdljivost, taborniško znanje in pa timski duh ekipe.

Tekmovanje ima vsako leto rdečo nit in temu primerne tematske naloge. Letošnja tema je bila Galaksija Škale. Tekmovanja se je udeležilo 20 ekip, predvsem iz okoliških rodov, pa tudi iz Pirana in Trebnjega. Posebnost tekmovanja je humanitarna nota, s katero omogočimo plačilo letnega taborjenja članom, ki se ga brez naše pomoči ne bi mogli udeležiti. Letos smo zbirali odpadni papir in zamaške. Astronavti iz Galaksije Škale smo 16. Škalsko ligo uspešno zaključili in upamo, da se naslednje leto spet snidemo v Škalah!

Rezultati

Mlajši GG: Babe, RJZ

Starejši GG: Sončna mafija, RJZ

PP: Varuhi galaksije, RTV

Izven: Škaleki, RJZ

Rodova zmaga: Rod Jezerski zmaj Velenje

Zimski pionirski modul

Foto: Pionirci

Vid je navdušen: Te zanima bivakiranje, tehnike preživetja, uporaba orodja in spretnosti povezane z kurjenjem ognja? Pridruži se nam na tečaju pionirstva in bivanja v naravi, ki bo potekal od 1. do 7. avgusta!

Zadnji vikend v februarju se je ekipa sedmih pionircev odpravila na zimski modul - bivakiranje. V petek smo se zbrali, malce družili in pripravili plan za naslednji dan, nato pa preizkusili različne načine bivakiranja v civilizaciji: spanje v avtu, v hiši brez spalke, v spaliki zunaj brez zavetja. V soboto zjutraj pa se je začelo zares. Odpravili smo se na Menino planino. Že na začetku poti je začelo snežiti, višje pa nas je pričakal kar globok sneg, kjer smo spoznali prednosti krpelj. Malo pod vrhom smo se ustavili in razdelili v dve skupini. Ena se je odločila izkopati bivač v snegu na odprtem, druga pa je poiskala prostor v zavetju smrek, kjer je za del bivača uporabila že zasnežen del smreke. V zavetju smo seveda izkopali ognjišče in z nekaj truda tudi zakurili. Sneg je kar vztrajno naletaval, zato se je bilo prav prijetno pogreti ob ognju in pripravljati večerjo: topel čaj, golaž, juha, testenine, klobase, krompir ... Ko smo se najedli in še malo poklepetali, smo se odpravili spat v bivača. Vsi smo uspešno preživeli noč, zjutraj pa so nas prebudile ne najbolj zimske temperature, saj se je sneg po drevesih začel taliti. Zvečer pripravljenim dračjem smo hitro zakurili, se pogreli s čajem ter pozajtrkovali in se odpravili v dolino. Strinjali smo se, da je akcija uspela in komaj čakamo naslednjo - nove izzive in izkušnje!

Borut Žakelj

Zimovanje na Smrekovcu

V petek, 11. marca, smo se GG-ji Rodu Jezerski zmaj Velenje odpravili na tridnevno zimovanje na bližnji hrib Smrekovec. Avtobus nas je odložil ob vznožju hriba, od koder smo se po globokem snegu skozi gozd, z nahrbtniki na ramenih, odpravili na vrh. Tokrat smo bili na Smrekovcu prvič po nekaj letih in v planinskem domu na vrhu so nas prijazno sprejeli. Zgoraj nas je pričakala prava zima, snega smo imeli več kot en meter. Prvi večer nas je čakal nočni orientiring in s toliko snega je bil prav nepozabna izkušnja (še posebej za vodnike, ki so zmrzovali na kontrolnih točkah). Dopoldne naslednjega dne smo posvetili taborniškim veščinam in različnim delavnicam, popoldne pa je vsak vod naredil svoje ognjišče (v sneg smo skopali metrske luknje) in si skuhali večerjo. Juhe in pice so nam uspeli, vendar smo bili vseeno malo olajšani, ko smo izvedeli, da nas v domu čaka še ena večerja. V nedeljo zjutraj je bil čas, da pospravimo, se

Foto: Nejc Sušin

poslovimo in se po gozdni poti vrnemo nazaj v dolino, nekateri smo se dol kar odsankali!

Eva Ojsteršek

Zimovanje na Tojzlovem vrhu

Foto: arhiv II. SNOUB

Taborniki rodu II. SNOUB Ljubo Šercer smo se med februarскими počitnicami odpravili na petdnevno zimovanje na Tojzlov vrh. Zbralo se nas je 21 članov, ki sicer sestankujemo na treh različnih osnovnih

šolah: Tabor I, Leona Štuklja in Ludvika Pliberška. Vodniki smo poskrbeli za pestro dogajanje tako v toplem domu kakor tudi izven njega. Ob prihodu smo novim članom podelili rdeče rutice, starejši članici pa rdečo zamenjali z zeleno. S štirimi člani vodstva smo spoznavali vse od Morsejeve abecede, potnih znakov do vozlanja. Otroci so bili sicer rahlo razočarani, saj snega ni bilo, smo pa zato lahko veliko časa preživeli zunaj na soncu. Na voljo so imeli tri različne delavnice, kjer smo streljali z lokom, postavljali šotor iz šotorskih kril, postavljali piramido ter jo tudi prižgali in se ob ognju zvečer pogreli. Seveda pa nismo pozabili niti na bistvo počitnic - igre, ki so predstavljale precejšen del našega zimovanja. Med sardelicami, podmornicami, princeskami, samuraji, mišjo in mačkom, sabljanjem ter wo tang šu-jem, nismo pozabili niti na med nami priljubljeno igro kako postati pravi pirat. Ob nagradah, ki jih ta igra prinaša, je vsak član prejel ročno potiskano majico. Pohvaliti bi želeli tako naše člane kot starše, saj smo se vsi spretno izognili domotožju!

Kaja Dragič

Pomladovanje na Šmohorju

Z nahrbtniki na ramenih smo se gozdovniki in gozdovalnice Rodu Pusti grad Šoštanj odpravili na Šmohor, kjer nas je presenetil sneg. Zima v hribih še ni rekla zadnje besede. V petek zvečer smo se pozabavali z igrico pihanje sveče. Čista tema, tišina in samo ena svečka. Prva ekipa, ki svečko upihne, zmaga. Paziti moraš le, da te ne ulovijo nasprotniki. Večerno druženje smo nadaljevali na toplem v koči, kjer smo s pomočjo igre ponovili svoje taborniško znanje.

Zbudili smo se v mrzlo jutro. Dopoldne so se odvijale različne delavnice: sladkosnedi so naredili rumove kroglice, nekateri so obnovili znanje o prvi pomoči, fantovski del pa je ustvaril gorilnike kar iz pločevink. Po kosilu smo se odpravili v gozd. Hrasti in Bukve, kot so se naše gozdovalnice in gozdovalniki ta vikend imenovali, so ustvarjali predmete iz naravnih materialov, ki so jih nato na tržnici zamenjali za surovine za izgradnjo bivaka. Bitka je bila napeta. Zmagali so Hrasti s svojo kreativnostjo. Za konec smo naredili še zastavice in jih obesili na jambor. Ustvarjen je bil pravi tabor. Na naš zadnji večer smo

Foto: Mojca Videmšek

se zabavali v minuti do zmage. Najpogumnejši so se pomerili v različnih komičnih in spretnostnih igrah. V minuti prinesli bonbončke preko slamice do cilja ali obdržati tri balone čim dlje v zraku. Smeha res ni manjkalo. Preživeli smo odličen taborniški vikend. Ob našem odhodu so po zraku zaplesale tudi snežinke!

Mojca Videmšek

Skrivalnice z žuželkami

Si že kdaj videl ninjo? Seveda nisi, saj se predobro skriva. Pa si vedel, da takšni mojstri preobleke in skrivanja obstajajo tudi v naravi? Morda si najprej pomislil na kameleona, vendar ima tudi svet žuželk nekaj svojih predstavnikov. Poznamo jih pod imenom paličnjaki ali pravilneje - posnemalci.

V marcu smo si Kraški viharniki ogledali razstavo o posnemalcih, ki jo je v Postojni pripravila Hiša živih draguljev. Žuželke nam je predstavil Klemen, ki nam je povedal, da so posnemalci red žuželk z okoli 3.000 opisanimi vrstami, mednje pa sodijo paličnjaki in živi listi. Njihova najbolj znana lastnost je telesna oblika, ki posnema obliko listov, vejic, lubja, maha. In te male žverce se skrijejo prav povsod! Izzval nas je, da med trsjem najdemo paličnjaka. Po nekaj minutah napenjanja oči ga je enemu od MČ-jev uspelo najti. Zanimivo je, da vsi ne posnemajo narave, temveč se raje obarvajo v pisane in žive barve. In takšni se znajo tudi dobro obraniti pred sovražnikom. V splošnem pa so posnemalci povsem nenevarna in prijazna bitja.

Foto: Pija Šarko

Na razstavi smo se imeli super in se veliko novega naučili. Med drugim tudi, da niso le kobilice užitne in da bi paličnjaki popestrili našo taborniško kulinariko!

Martin Podbregar

7. MAJ 2016

TAKT 2016

KRAJ

VABLJENI NA KOŠARKARSKI DOGODEK LETA!

KDAJ? PRIČETEK OB 8.45. PRIJAVE EKIP OD 8.00 DO ZAČETKA TEKMOVANJA. ZAKLJUČEK JE PREDVIDEN OB 18.00.

KJE? OŠ SIMONA JENKA KRAJ - PODRUŽNICA CENTER.

**PRIJAVE DO 26. 4. 2016: 12 € NA OSEBO
PO 26. 4. 2016 IN DO 6. 5. 2016: 18 € NA OSEBO
NAVIAŠKE SKUPINE IN OSTALI UDELEŽENCI: 5 € NA OSEBO**

**TABORNIŠKO KOŠARKARSKO TEKMOVANJE
TAKT.TABORNIKI.NET**

LISJAKI IN PRVI APRIL

PIŠE: TOMZI
RIŠE: ŠEKI

Jastog

The Lobster

Besedilo: Martin Justin

David, moškega srednjih let, zapusti žena in odide z drugim.

To je zagotovo žalostno, morda nepravično, ubogi David, a nič posebno neobičajnega.

Vsaj nič, česar ne bi videli že v kakšnem drugem filmu - David bi se šel običajno napit oziroma bi popival več dni zapored in tako naprej, odvisno od filma, a David nima te "sreče". Davida namreč odpeljejo v Hotel, kjer ima 45 dni, da najde novo partnerko ali partnerja. Drugače ga bodo spremenili v žival. Na srečo lahko izbira, v katero!

Čeprav se zdi alternativna prihodnost filma Jastog na prvi pogled zelo podobna, če že ne identična, našemu času, gledalec skozi odstopanja v nepredvidljivih, običajno absurdnih smereh kmalu spozna, da temu ni tako. Skozi Davidovo življenje v Hotelu, njegovo "prijateljstvo" s Šepajočim moškim in Sesljajočim moškim ter njihovo iskanje primerne partnerke, ki temelji izključno na ujemanju v trivialnih fizičnih lastnostih (David, ki je kratkoviden, bi se po tej logiki lahko ujel samo z žensko, ki je prav tako kratkovidna), gledalec počasi odkriva, kako res absurдна je prihodnost, ki jo ponuja film. Gre za prihodnost, kjer se ljudje v glavnem delijo v tri skupine: pare, ki "srečno" živijo v mestu, samske moške in ženske, ki prebivajo v Hotelu in poskušajo v omejenem času najti primerne partnerja - torej nekoga, s katerim delijo ključno značilnost, in samske, ki se upirajo sistemu in živijo v gozdu, a so v svojih obratnih pogledih prav tako absurdno skrajni in nesrečni.

A vsej nenavadnosti navkljub je film vseeno prepričljiv - z vdanostjo vseh v to absurđno situacijo ustvarja občutek samoumevnosti dogajanja, hkrati pa z neizrazitimi barvami in monotonimi dialogi, s togim obnašanjem vseh likov, predvsem pa Davida, ki si vedno vzame nekaj sekund gledanja v prazno, preden odgovori, z vso to edinstveno evropsko estetiko, gledalca neprestano opominja, da nekaj pa res ni v redu. Ga nemalokrat iritira.

Jastog zagotovo ni film kompromisov. V skrajnosti pelje politiko obveznega parčkanja, ki morda celo

ni izmišljena, je le potencirana najstniška težnja po pogosto instant zvezah, ki postane v svojem pretiravanju popolnoma absurđna. Kot pravila uporniškega gibanja samskih, ki, namesto da bi ubrali razumsko, srednjo pot, raje izberejo radikalno: s strogimi kaznimi kaznujejo kakršno koli zblíževanje med ljudmi. Hkrati pa vpeljuje film tisto pogosto nepriljavno estetiko, ki mnogim verjetno ne bo všeč, a se mi zdi film prav zaradi te nekompromisnosti, nekorektnosti po ameriških standardih privlačnosti osvežujoče privlačen in zato vreden ogleda.

Priporočamo: Vsem, ki u filmih poleg kratkočassenja iščete tudi snou za premislek.

Bonfire heart

James Blunt

Zapisal: Gape

Foto: Pija Sarko

C e
Your mouth is a revolver firing bullets in the sky.

C e
Your love is like a soldier, loyal 'till you die.

F a
And I've been looking at the stars for a long, long time.

C
I've been putting out fires all my life.

G
Everybody wants a flame, but they don't want to get burnt.

C
And today is our turn.

REFREN:

C a F
Days like these lead to, nights like this lead to love like ours,
C G
you light the spark in my bonfire heart.

C a F
People like us, we don't need that much, just someone that
C G
starts, starts the spark in our bonfire hearts.

C e
This world is getting colder. Strangers passing by.

C e
No one offers you a shoulder. No one looks you in the eye.

F a
But I've been looking at you for a long, long time.

C
Just trying to break through, trying to make you mine.

G
Everybody wants a flame, they don't want to get burnt,

C
Well today is our turn.

REFREN

G F
Hmm, our bonfire hearts,
a
our bonfire hearts,
C
uh, our bonfire hearts,
G
you light the spark.

C a
People like us, we don't need
F
that much, just someone that
C
starts, starts the spark
G
in our bonfire hearts.

REFREN 2x

16. april	Iskanje zmajčka	šaljiivo tekmovanje
22. april	Dan tabornikov, Svetovni dan Zemlje	praznik

23.-24. april	20. obletnica MZT	taborniški festival
	Feštival Urbani izziiv, nova cena: 10 € Koncert MI2, Kazenski vod in presenečenje, Vlado Kreslin	vse starosti GG+ PP+
	Več na www.mzt.org	Mestna zveza tabornikov Ljubljana

NOVO

27. april–1. maj	ALT	taborniško izobraževanje
------------------	-----	--------------------------

7. maj	Taborniško košarkarsko tekmovanje	športno tekmovanje
	OŠ Simona Jenka Kranj – center	PP+
	Rok prijav: 26. 4., nato 6. 5.	Cena: 12 €/osebo, nato 18 €
	Več na takt.taborniki.net	Rod Stane Žagar ml. Kranj

7. maj	Bičikleta žur	taborniško kolesarsko tekmovanje
7. maj	Scoutball turnir	taborniško športno tekmovanje
7. maj	Pot ob žici (RSa)	spominski pohod

13.-14. maj	Še Ta Počasnemu Mine	orientacijsko tekmovanje
	Ponikva pri Žalcu	GG+
	Rok prijav: 6. 5.	Cena: 25 €/dujico, 45 €/ekipo
	Več na: stpm.rutka.net	Rod Jezerski zmaj Velenje

14. maj	Spust po Ljubljani	eko veslaško tekmovanje
	Ljubljana	16+
	Rok prijav: 3. 5., nato 10. 5.	Cena: 25 €/kanu, 10 €/kajak, nato 35 €, 15 €
	Več informacij: spust.rutka.net	Rod Bičkova skala Ljubljana

16.-22. maj	Teden useživljenjskega učenja	festival učenja
21. maj	Žaboboj	taborniški mnogoboj
27. maj	Ščukanjanje	kanujanje

Pomagamo žabicam! Foto: Beno Omahne

Je še hje kaj za skidat'? Foto: Anže Prinčič

Zadnja plat

Ureja: Matic Pandel

Pod eno streho. Foto: Polona Krenker

Velikonočni zajčci. Foto: Danijela Todič

Zasnežilo nas je. Foto: Eva Dežman

Izdelujemo zajčke, da dobimo jajčke. Foto: Suzana Podvinšek

Mestne zveze tabornikov Ljubljana

www.mzt.org